

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

386 WET van 30 juni 1967, houdende vaststelling, ingevolge artikel 127 van de Wet op het voortgezet onderwijs, van de Overgangswet W.V.O. en tevens wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 127 van de Wet op het voortgezet onderwijs het overgangsrecht en het tijdstip van het in werking treden van die wet bij de wet moeten worden geregeld en dat wijzigingen in de Wet op het voortgezet onderwijs wenselijk zijn gebleken;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:

„Onze minister”: Onze minister van onderwijs en wetenschappen, voor het landbouwonderwijs Onze minister van landbouw en visserij en voor het onderwijs, dat ressorteert onder de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk, Onze minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk; „het bevoegd gezag”: voor

a. een rijksschool: Onze minister;

b. een gemeentelijke school: het college van burgemeester en wethouders, voor zover de raad niet anders bepaalt, en, indien de raad dit wenselijk oordeelt, met inachtneming van door hem te stellen regelen;

c. een bijzondere school: het schoolbestuur.

Artikel 2. Waar in deze wet en in de Wet op het voortgezet onderwijs wordt gesproken van „basisonderwijs” wordt daaronder verstaan gewoon lager onderwijs, als bedoeld in de Lager-onderwijswet 1920.

TITEL II

Wijzigingen in de Wet op het voortgezet onderwijs

Artikel 3. In de Wet op het voortgezet onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 1 wordt in de plaats van „Onze minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen” gelezen: Onze minister van onderwijs en wetenschappen.

B. In artikel 7, tweede lid, wordt in de plaats van „handvaardigheid en lichamelijke oefening” gelezen: handvaardigheid, lichamelijke oefening. De tweede volzin wordt gelezen: Bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord, worden voorschriften vastgesteld omtrent de aanvang van een splitsing in een afdeling A, waarin de studie van de klassieke talen op de voorgrond staat, en in een afdeling B, waarin de studie van de wiskunde en de natuurwetenschappen op de voorgrond staat.

C. In artikel 7, derde lid, wordt in de plaats van „geschiedenis, aardrijkskunde, staatsinrichting” gelezen: geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde. In de plaats van „handvaardigheid en lichamelijke oefening” wordt gelezen: handvaardigheid, lichamelijke oefening. De tweede volzin wordt gelezen: Bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord, worden voorschriften vastgesteld omtrent de aanvang van een splitsing in een afdeling A, waarin de studie van de economische en maatschappelijke vakken op de voorgrond staat, en in een afdeling B, waarin de studie van de wiskunde en de natuurwetenschappen op de voorgrond staat.

D. Artikel 8, eerste lid onder c, wordt gelezen:

c. aan afdelingen van opleidingsscholen voor onderwijzers. Deze hebben een cursusduur van twee jaren en gaan vooraf aan de eerste leerkring.

E. Artikel 8, tweede lid, wordt gelezen:

2. Aan deze scholen en afdelingen wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal en letterkunde, Franse taal en letterkunde, Duitse taal en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie, handelswetenschappen en recht, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke oefening.

F. In artikel 9, tweede lid, wordt in de plaats van „handvaardigheid en lichamelijke oefening” gelezen: handvaardigheid, lichamelijke oefening.

G. Artikel 10, tweede en derde lid, wordt gelezen:

2. In deze leerjaren en aan de afzonderlijke scholen wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal, een moderne taal, geschiedenis en aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, kennis der natuur, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke oefening.

3. Het onderwijs in het eerste leerjaar van dagscholen, als bedoeld in het eerste lid, omvat ten minste de vakken, genoemd in het tweede lid, met uitzondering van het vak maatschappijleer. Het onderwijs omvat mede studielessen.

H. Artikel 11 wordt gelezen:

Artikel 11. Het onderwijs in het eerste leerjaar van dagscholen, als bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, omvat — behoudens het godsdienstonderwijs aan bijzondere scholen — dezelfde vakken, waartoe behoren de Nederlandse taal, de Franse taal en een andere moderne taal. Onder de Nederlandse taal kan mede worden begrepen de Friese taal. Voor het gymnasium kan het vak Latijnse taal worden toegevoegd. Het onderwijs omvat mede studielessen.

I. Aan artikel 12, eerste lid, wordt toegevoegd: Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

J. Artikel 12, tweede lid, wordt gelezen:

2. Voor zover het totale aantal lessen, dat aan de school ten hoogste mag worden gevolgd, niet wordt besteed aan de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 10 en in de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid, en — aan bijzondere scholen — aan godsdienstonderwijs, kan over de gehele cursus ten hoogste een aantal wekelijkse lessen, dat gelijk is aan het aantal leerjaren van de desbetreffende school, worden besteed aan door het bevoegd gezag te kiezen vakken.

Jbis. In artikel 14, zesde lid, wordt in de plaats van „kweek-scholen” gelezen: opleidingsscholen.

Jter. Artikel 14, zevende lid, wordt gelezen:

7. Tot de scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs worden gerekend de scholen, die een voorbereiding geven voor beroepen op het terrein van jeugdvorming, volksontwikkeling, cultureel werk, maatschappelijk werk, opbouwwerk, personeels-werk, kinderbescherming, gezondheidszorg, sport en voor andere beroepen op sociaal-pedagogisch terrein. Zij worden onderscheiden in middelbare en hogere scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs.

K. Artikel 14, achtste lid, wordt gelezen:

8. Tot de scholen voor kunstonderwijs worden gerekend de scholen, die een voorbereiding geven voor beroepen op de verschillende terreinen van de kunst.

L. Artikel 15 wordt gelezen:

Artikel 15. 1. Lager beroepsonderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van ten hoogste vier jaren.

2. Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven in algemene vakken en in op het beroep gerichte vakken. Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

3. Tot de algemene vakken behoren Nederlandse taal, een moderne taal, geschiedenis en aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, kennis der natuur, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke oefening.

M. Aan artikel 16, derde lid, wordt toegevoegd: Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

N. Artikel 16, vierde lid, wordt gelezen:

4. De voorgaande leden, met uitzondering van de tweede volzin van het derde lid, zijn niet van toepassing op de scholen, bedoeld in artikel 14, zesde en achtste lid.

O. In artikel 17, tweede lid, wordt in de plaats van „handvaardigheid en lichamelijke oefening” gelezen: handvaardigheid, lichamelijke oefening.

P. In artikel 17, derde lid, wordt in de plaats van „didactiek en methodiek en Nederlandse taal en letterkunde” gelezen: didactiek en methodiek, Nederlandse taal en letterkunde.

Q. Artikel 18, eerste lid, wordt gelezen:

1. De opleidingsschool voor onderwijzers heeft een eerste en een tweede leerkring.

R. Artikel 18, tweede lid, vervalt. Het derde, het vierde, het vijfde en het zesde lid worden vernummerd tot tweede, derde, vierde en vijfde lid.

S. Artikel 18, tweede lid, wordt gelezen:

2. Het onderwijs in de eerste leerkring, bestaande uit twee leerjaren, omvat de vakken:

- a. opvoedkunde, pedagogische en jeugdpsychologie;
- b. algemene didactiek en inleiding in de didactiek van de vakken van het basisonderwijs;
- c. Nederlandse taal, geschiedenis, aardrijkskunde, natuurkunde, biologie, rekenen, schrijven, verkeersonderwijs, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke oefening, in verband met de didactische vorming in deze vakken;
- d. Nederlandse taal en letterkunde, kennis van het culturele en maatschappelijke leven;
- e. muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke oefening.

Sbis. In artikel 18, vierde lid, wordt in de plaats van „kweek-school” gelezen: opleidingsschool.

T. Artikel 18, vijfde lid, wordt gelezen:

5. In de eerste en de tweede leerkring kan naast het onderwijs in de vakken, genoemd in het tweede en het derde lid, onderwijs worden gegeven in andere, bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord, aan te wijzen vakken, alsmede in door het bevoegd gezag te kiezen vakken volgens regelen, bij die algemene maatregel van bestuur te stellen.

Tbis. In artikel 19, eerste lid, wordt in de plaats van „tot een school verenigd” gelezen: tot één school verenigd.

U. Artikel 20, tweede lid, wordt gelezen:

2. Tenzij het tegendeel blijkt, worden onder scholen voor beroepsonderwijs mede verstaan afzonderlijke cursussen voor beroepsonderwijs.

V. Artikel 22, tweede lid, wordt gelezen:

2. De algemene maatregel van bestuur houdt slechts voorschriften in omtrent:

- a. de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 10, waarin het onderwijs moet worden gevolgd;
- b. de vakken en de aantallen wekelijkse lessen in elk van die vakken, die in het eerste leerjaar, bedoeld in artikel 11, moeten worden gevolgd, de aantallen wekelijkse lessen in elk van de vakken, die in het eerste leerjaar, bedoeld in artikel 10, derde lid, ten minste moeten worden gevolgd, en het aantal studielessen, dat in die leerjaren ten minste moet worden gevolgd;
- c. het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in elk van de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 10, of in groepen van die vakken ten minste moet worden gevolgd, en het aantal studielessen, dat gedurende de cursus ten minste moet worden gevolgd;
- d. het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in alle vakken tezamen moet worden gevolgd, met inbegrip van de studielessen;
- e. het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in alle vakken tezamen ten hoogste mag worden gevolgd, met inbegrip van de studielessen;
- f. de duur van de lessen en van de studielessen;
- g. splitsing en samenvoeging van klassen en vorming van groepen, mede in verband met het totale aantal leerlingen;
- h. de tijd, die per cursusjaar ten hoogste voor vakantie mag worden besteed, met dien verstande dat begin en einde van de zomervakantie kunnen worden voorgeschreven.

Z. Artikel 23, eerste tot en met vierde lid, wordt gelezen:

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, de Onderwijsraad gehoord, voor de scholen voor beroepsonderwijs — met uitzondering van de scholen en afdelingen, waarvoor artikel 24, derde lid, wordt toegepast, en van cursussen — voorschriften vastgesteld omtrent de inrichting van het onderwijs.
2. De algemene maatregel van bestuur houdt voor de scholen, bedoeld in artikel 14, eerste tot en met vijfde en zevende lid, slechts voorschriften in omtrent:
 - a. de cursusduur, de praktijktijd en de afdelingen;
 - b. de inrichting van het onderwijs in het voorbereidend jaar;
 - c. voor wat betreft het eerste leerjaar van de scholen voor lager beroepsonderwijs, de aantallen wekelijkse lessen in elk van de vakken, bedoeld in artikel 10, derde lid, die ten minste moeten worden gevolgd, alsmede het aantal studielessen, dat ten minste moet worden gevolgd, en, voor wat betreft het tweede leerjaar van deze scholen, de aantallen wekelijkse lessen in algemene vakken, die ten minste moeten worden gevolgd;
 - d. de vakken en de groepen van vakken, het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in deze vakken en groepen van vakken ten minste moet worden gevolgd, het aantal

studielessen, dat gedurende de cursus ten minste moet worden gevolgd, en voor zover nodig de leerstof;

e. het aantal wekelijkse lessen, dat — behoudens godsdienst- onderwijs aan bijzondere scholen — gedurende de cursus mag worden besteed aan het onderwijs in andere, door het bevoegd gezag te kiezen vakken;

f. de onderwerpen, genoemd in artikel 22, tweede lid onder d tot en met h.

3. Voor de opleidingsscholen voor kleuterleidsters en voor de opleidingsscholen voor onderwijzers houdt de algemene maatregel van bestuur slechts voorschriften in omtrent:

a. voor zover nodig de leerstof, die voor de vakken, genoemd in de artikelen 17 en 18, ten minste moet worden onderwezen;

b. het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in elk van de vakken, genoemd in de artikelen 17 en 18, of groepen van die vakken ten minste moet worden gevolgd;

c. de onderwerpen, genoemd in artikel 22, tweede lid onder d tot en met h.

4. Aan de opleidingsscholen voor leraren wordt in ieder geval onderwijs gegeven in opvoedkunde, psychologie, algemene didactiek, didactiek van de vakken van het voortgezet onderwijs.

EEbis. In artikel 24, tweede lid, wordt in de plaats van „school” gelezen: school of afdeling.

FF. In artikel 24, derde lid, wordt in de plaats van „soorten van scholen voor beroepsonderwijs” gelezen: scholen voor beroepsonderwijs of afdelingen daarvan.

GG. Aan artikel 24 wordt een vijfde lid toegevoegd, luidende:

5. Onze minister kan nadere voorschriften geven omtrent de modellen van leerplannen en lesroosters en omtrent de inzending daarvan.

GGbis. Artikel 26 wordt gelezen:

Artikel 26. Ten behoeve van een scholengemeenschap, als bedoeld in artikel 19, kunnen Wij, de Onderwijsraad gehoord, voor zover het een rijksschool betreft, afwijken van de artikelen 10 en 11, van de voorschriften, bedoeld in de artikelen 22 en 23, en voor zover nodig van overeenkomstige voorschriften, gegeven bij of krachtens andere wetten. Wanneer het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, kunnen Wij, de Onderwijsraad gehoord, goedkeuren, dat van deze artikelen en deze voorschriften wordt afgeweken.

GGter. Artikel 27 wordt gelezen:

Artikel 27. Bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord, kunnen voor elke soort van scholen of voor afdelingen van die scholen voorwaarden voor de toelating en voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering worden vastgesteld.

HH. Het opschrift van § 2 van hoofdstuk I van afdeling I van titel II wordt gelezen: *Eindexamens*.

II. In artikel 29, eerste lid, vervalt „de voorbereidende,” en wordt in de plaats van „dagweekscholen” gelezen: dagopleidingsscholen.

JJ. Artikel 29, vierde lid, wordt gelezen:

4. Zij, die het eindexamen met gunstig gevolg hebben afgelegd, ontvangen, voor zover het betreft:

a. het eindexamen van de eerste leerkring van de opleidingsscholen voor onderwijzers, een akte van bekwaamheid als onderwijzer;

b. het eindexamen van de tweede leerkring van de opleidingsscholen voor onderwijzers, een akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer;

c. het eindexamen van de afdeling A van de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, een akte van bekwaamheid als leidster;

d. het eindexamen van de afdeling B van de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, een akte van bekwaamheid als hoofdleidster;

e. het eindexamen van de overige scholen, een diploma.

Onze minister stelt de modellen van deze akten en diploma's vast.

JJbis. In artikel 31, eerste lid, wordt in de plaats van „diploma” gelezen: akte of diploma.

JJter. Artikel 32, derde lid, wordt gelezen:

3. Het bevoegd gezag benoemt een of meer van de leraren of wijst een of meer van de leraren aan om de rector of de directeur bij te staan en bij afwezigheid te vervangen; deze dragen de titel van onderscheidenlijk conrector en adjunct-directeur.

KK. Artikel 33, vierde lid eerste volzin, wordt gelezen:

In het eerste leerjaar van een dagschool voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor algemeen voortgezet onderwijs of voor lager beroepsonderwijs kan een leraar, die daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag bekwaam is, ook onderwijs geven in andere vakken dan die, waarvoor het in zijn bezit zijnde bewijs van bekwaamheid, bedoeld in het eerste lid onder b, geldt.

LL. Artikel 33, vierde lid tweede volzin, wordt gelezen:

In bijzondere gevallen kan het bepaalde in de vorige volzin eveneens toepassing vinden ten aanzien van een leraar in het tweede leerjaar van een daarbedoelde school.

MM. Artikel 35 wordt gelezen:

Artikel 35. 1. Er zijn akten van bekwaamheid van de eerste graad tot het geven van voortgezet onderwijs in Nederlandse taal en letterkunde, Franse taal en letterkunde, Duitse taal en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis — staatsinrichting daaronder begrepen —, aardrijkskunde, economische wetenschappen — recht daaronder begrepen —, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie.

2. Er zijn akten van bekwaamheid van de tweede graad tot het geven van voortgezet onderwijs in Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, wiskunde, natuurkunde, scheikunde.

3. Er zijn akten van bekwaamheid van de derde graad tot het geven van voortgezet onderwijs in Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, geschiedenis — staatsinrichting daaronder begrepen —, aardrijkskunde, wiskunde, natuur- en scheikunde, handelskennis.

4. Bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord, kunnen akten van bekwaamheid van de eerste graad, van de tweede graad en van de derde graad worden ingesteld in andere vakken dan genoemd in de voorgaande leden.

5. De akten van bekwaamheid worden verkregen voor een vak of voor een combinatie van vakken, volgens regelen te stellen bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord.

6. De examens ter verkrijging van de akten van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord. Daarbij worden eisen van toelating tot de examens vastgesteld en kan het bedrag worden bepaald, dat voor de toelating verschuldigd is.

NN. Artikel 36, eerste lid, wordt gelezen:

1. Voor het geven van onderwijs in de vakken, genoemd in de artikelen 7 en 8, in het tweede en de volgende leerjaren van scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, in de hoogste twee leerjaren van scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs en in afdelingen, als bedoeld in artikel 8, eerste lid onder *b* en *c*, is het bezit vereist van een bewijs van bekwaamheid van de eerste graad voor het desbetreffende vak.

OO. In artikel 36, vierde en vijfde lid, vervalt „of voor de combinatie van vakken”.

OObis. Artikel 42 wordt gelezen:

Artikel 42. Het onderwijs bevordert de algehele ontwikkeling van de leerlingen door het doen verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden en draagt bij tot hun vorming op grondslag van waarden, in de Nederlandse traditie met name door christendom en humanisme erkend.

PP. Artikel 45 wordt gelezen:

Artikel 45. 1. Aan elke openbare school is, behoudens door Ons te verlenen ontheffing, een oudercommissie verbonden. Deze wordt gevormd uit de ouders, voogden en verzorgers van de leerlingen. In de commissie hebben mede zitting, met adviserende stem, de rector of de directeur en een der leraren. De commissie bevordert de bloei van de school door bij de ouders, voogden en verzorgers belangstelling hiervoor aan te kweken. Zij staat de belangen van de school voor bij het bevoegd gezag en geeft dit en de inspectie alle gewenste inlichtingen.

2. In een gemeente, waar meer dan een oudercommissie bestaat, stelt de gemeenteraad een ouderraad of een schoolraad in.

3. De ouderraad wordt gevormd uit de ouders, voogden en verzorgers, die lid zijn van een oudercommissie. Hij bevordert de bloei van het openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente. Hij staat de gemeenschappelijke belangen van de scholen voor bij het bevoegd gezag en geeft dit en de inspectie alle gewenste inlichtingen.

4. De schoolraad wordt gevormd uit de ouders, voogden en verzorgers, die lid zijn van een oudercommissie, uit het onderwijzend personeel van de scholen en uit gemeentelijke bestuurders en functionarissen. Bovendien kunnen andere deskundigen en belangstellenden in de schoolraad zitting hebben. De schoolraad bevordert de bloei van het openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente. Hij staat de gemeenschappelijke belangen van de scholen voor bij het bevoegd gezag en geeft dit en de inspectie alle gewenste inlichtingen. Burgemeester en wethouders horen de schoolraad omtrent de voorziening in de behoefte aan gemeentelijk onderwijs.

5. Indien in een gemeente een of meer oudercommissies bestaan op het gebied van het basisonderwijs of van het kleuteronderwijs, kan volgens regelen, te stellen bij algemene maatregel van bestuur, aan de verplichting, bedoeld in het tweede lid, worden voldaan door instelling van een gemeenschappelijke ouderraad of van een gemeenschappelijke schoolraad.

6. De gemeenteraad is bevoegd zowel een ouderraad als een schoolraad, als bedoeld in een der vorige leden, in te stellen.

7. Bij algemene maatregel van bestuur worden voorschriften vastgesteld omtrent de totstandkoming, de inrichting en de verdere bevoegdheden van de oudercommissies, de ouderraden en de schoolraden.

QQbis. Artikel 48 wordt gelezen:

Artikel 48. 1. Indien binnen redelijke afstand van de woning van de leerling niet de gelegenheid bestaat tot het volgen van het onderwijs aan een openbare school, mag aan

deze leerling de toegang tot een gelijksoortige, uit de openbare kas bekostigde bijzondere school niet worden geweigerd op grond van levensbeschouwing, tenzij de school uitsluitend bestemd is voor interne leerlingen.

2. Indien tot een bijzondere school ingevolge het eerste lid andere leerlingen worden toegelaten dan voor wie de school in verband met de levensbeschouwing wordt in stand gehouden, kunnen deze leerlingen niet worden verplicht tot het volgen van de lessen in de vakken, die in verband met die levensbeschouwing aan het leerplan zijn toegevoegd.

RR. In artikel 50 wordt in de plaats van „de ouders van een onder zijn gezag staande school” gelezen: de ouders, voogden en verzorgers van de leerlingen.

RRbis. In artikel 51, tweede lid, wordt na „ten minste” ingevoegd: de bepaling, of de benoeming in vaste of in tijdelijke dienst geschiedt,.

SS. Aan artikel 52, eerste lid, wordt toegevoegd: Het beroep moet schriftelijk worden ingesteld binnen dertig dagen, nadat het besluit ter kennis van de belanghebbende is gebracht.

SSbis. Aan artikel 53, eerste lid, wordt toegevoegd: Onze minister kan het in de vorige volzin bedoelde aantal scholen lager stellen.

TT. Artikel 60, eerste lid, wordt gelezen:

1. Jaarlijks wordt gelegenheid gegeven om door het met gunstig gevolg afleggen van een staatsexamen voor een door Onze minister in te stellen commissie een akte van bekwaamheid of een diploma te verkrijgen, overeenkomende met een akte van bekwaamheid of een diploma van een school, als bedoeld in artikel 29, eerste lid.

TTbis. In artikel 63 wordt in de plaats van „van de afdelingen I en II van deze titel” gelezen: van de afdelingen I en II van deze titel en van hoofdstuk II van titel III.

UU. Artikel 64, eerste lid, wordt gelezen:

1. In dit hoofdstuk wordt onder school verstaan een school, als bedoeld in afdeling I van titel II, een afdeling, als bedoeld in artikel 8, eerste lid onder *b* en *c*, of een afdeling van een school voor beroepsonderwijs.

VV. In artikel 65, eerste lid, wordt in de plaats van „Onze minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen” gelezen: Onze minister van onderwijs en wetenschappen.

WW. Aan artikel 65 wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Indien een bijzondere school wordt opgericht, die niet in het plan is opgenomen, komt deze school niet voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking gedurende ten minste drie kalenderjaren, volgende op het jaar van de oprichting, tenzij artikel 69 of artikel 72 van toepassing is.

XX. Aan artikel 66, eerste lid, wordt toegevoegd: In bijzondere gevallen kan een verzoek om opnemning in het plan van een afdeling van een school voor beroepsonderwijs worden ingediend tot 1 februari van het jaar, waarin het plan wordt vastgesteld.

YY. In artikel 69, eerste lid onder *g*, wordt in de plaats van „vakrichtingen” gelezen: afdelingen.

ZZ. In artikel 69, tweede lid, wordt in de plaats van „tenzij het een lyceum betreft” gelezen: behalve voor een daarin opgenomen lyceum.

ZZbis. In artikel 78 onder *e* vervalt het bepaalde onder 5. De nummers 6, 7 en 8 worden respectievelijk 5, 6 en 7.

AAA. Artikel 79 wordt gelezen:

Artikel 79. 1. De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en voor hoger algemeen voortgezet onderwijs geschiedt voor:

- a. de stichtingskosten volgens artikel 82;
- b. de inrichtingskosten volgens artikel 84;
- c. de exploitatiekosten volgens de artikelen 87, 88 en 92.

2. De berekening van de vergoeding ten behoeve van bijzondere scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en voor hoger algemeen voortgezet onderwijs geschiedt voor:

- a. de stichtingskosten volgens artikel 83;
- b. de inrichtingskosten volgens artikel 85;
- c. de exploitatiekosten volgens de artikelen 87, 88, 90, 91 en 92.

3. De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs geschiedt voor:

- a. de stichtingskosten volgens artikel 82;
- b. de inrichtingskosten volgens artikel 84;
- c. de exploitatiekosten volgens de artikelen 89 en 92.

4. De berekening van de vergoeding ten behoeve van bijzondere scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs geschiedt voor:

- a. de stichtingskosten volgens artikel 83;
- b. de inrichtingskosten volgens artikel 85;
- c. de exploitatiekosten volgens de artikelen 89 tot en met 92.

5. De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke en bijzondere scholen voor lager algemeen voortgezet onderwijs en voor beroepsonderwijs geschiedt voor:

- a. de stichtingskosten volgens artikel 83;
- b. de inrichtingskosten volgens artikel 86 juncto artikel 83.

6. De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke en bijzondere opleidingsscholen voor onderwijzers geschiedt voor de exploitatiekosten op overeenkomstige wijze als is bepaald voor de bijzondere scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en voor hoger algemeen voortgezet onderwijs.

7. De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke en bijzondere opleidingsscholen voor kleuterleiders geschiedt voor de exploitatiekosten op overeenkomstige wijze als is bepaald voor de bijzondere scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs.

8. Voor zover de wijze van berekening der vergoeding ten behoeve van de scholen, vermeld in de voorgaande leden, in die leden niet nader is aangeduid, omvat de vergoeding het bedrag der kosten, voor zover Onze minister daaraan zijn goedkeuring heeft gehecht. Bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld het model voor de begroting alsmede richtlijnen voor de raming der exploitatiekosten, een en ander in overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties.

9. Voor elke soort van scholen worden bij algemene maatregel van bestuur voorschriften vastgesteld betreffende de formatie van het niet-onderwijzend personeel, waarvan de salarissen voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij wordt tevens geregeld, voor welke werkzaamheden, behorende tot de taak van dit personeel, op andere wijze vergoeding kan worden verleend, indien voor deze werkzaamheden geen personeel aan de school is verbonden.

10. De vergoeding van de kosten van de avondscolen, de dag-avondscolen en de cursussen omvat het bedrag van deze kosten, voor zover Onze minister daaraan zijn goedkeuring heeft gehecht. De paragrafen 2 tot en met 4 van dit hoofdstuk zijn op deze scholen en cursussen niet van toepassing.

BBB. § 2, *Salarissen*, en de artikelen 80 en 81 vervallen.

CCC. § 3 wordt § 2.

DDD. Artikel 82 wordt gelezen:

Artikel 82. 1. Ter berekening van de vergoeding van de stichtingskosten ten behoeve van een gemeentelijke school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of voor hoger of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, met uitzondering van de kosten van verbouw, verandering van inrichting en herstel, stelt Onze minister vast, welk bedrag zou zijn besteed ten behoeve van de stichting van een overeenkomstige rijkschool.

2. De vergoeding van de stichtingskosten omvat:

- a. het bedrag, bedoeld in het eerste lid;
- b. een door Onze minister jaarlijks vast te stellen percentage van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, ter bestrijding van de kosten van verbouw, verandering van inrichting en herstel, voor zover dit niet het gewone onderhoud betreft, met dien verstande dat Onze minister het bedrag, waarover dit percentage wordt berekend, periodiek herziet aan de hand van plaats gehad hebbende stijging of daling der bouwrijzen;
- c. een door Onze minister vast te stellen bedrag ter bestrijding van de kosten van verzekering.

3. Indien de gemeente een bestaand gebouw ten behoeve van de school gaat gebruiken, wordt het bedrag, bedoeld in het tweede lid onder a, voor elk vol jaar na het jaar van stichting van het gebouw verminderd met een percentage, vast te stellen door Onze minister, in overeenstemming met Onze minister van financiën. Onder het jaar van stichting wordt mede verstaan het jaar, waarin de gemeente de eigendom van het gebouw heeft verkregen.

4. Geen vergoeding wordt toegekend, indien een gebouw of een terrein naar het oordeel van Onze minister niet geschikt is voor zijn bestemming.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regelen vastgesteld voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen.

EEE. Artikel 83, eerste lid, wordt gelezen:

1. De vergoeding van de stichtingskosten ten behoeve van een bijzondere school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of voor hoger of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en van een gemeentelijke of bijzondere school voor lager algemeen voortgezet onderwijs of voor beroepsonderwijs omvat het bedrag van de kosten, ten aanzien waarvan Onze minister bij de goedkeuring, bedoeld in het tweede lid, heeft bepaald, dat zij voor vergoeding in aanmerking komen.

FFF. Artikel 83, negende tot en met elfde lid, wordt gelezen:

9. Bij toepassing van het derde tot en met het achtste lid omvat de vergoeding het bedrag van de ingevolge die leden vastgestelde waarde.

10. Geen vergoeding wordt toegekend, indien een gebouw of een terrein naar het oordeel van Onze minister niet geschikt is voor zijn bestemming.

11. Bij algemene maatregel van bestuur worden regelen vastgesteld voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen.

GGG. Artikel 83, twaalfde, dertiende en veertiende lid, vervalt.

HHH. § 4 wordt § 3.

HHHbis. Artikel 84 wordt gelezen:

Artikel 84. 1. Ter berekening van de vergoeding van de inrichtingskosten ten behoeve van een gemeentelijke school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of voor hoger

of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs stelt Onze minister vast, welk bedrag nodig zou zijn voor de inrichting van een overeenkomstige rijkschool.

2. De vergoeding van de inrichtingskosten omvat:

a. het bedrag, bedoeld in het eerste lid;

b. een door Onze minister jaarlijks vast te stellen percentage van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, ter bestrijding van die kosten van vernieuwingen, die niet kunnen worden gerekend tot de exploitatiekosten;

c. een door Onze minister vast te stellen bedrag ter bestrijding van de kosten van verzekering.

III. Artikel 85 wordt gelezen:

Artikel 85. 1. Ter berekening van de vergoeding van de inrichtingskosten ten behoeve van een bijzondere school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of voor hoger of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs stelt Onze minister vast, welk bedrag nodig zou zijn voor de inrichting van een overeenkomstige rijkschool, alsmede de bedragen voor onderdelen van die inrichting.

2. De vergoeding omvat de uitgaven, die het bevoegd gezag ten behoeve van de inrichting heeft gedaan tot het in het eerste lid bedoelde bedrag, met dien verstande dat voor elk van de onderdelen ten hoogste het daarvoor vastgestelde bedrag wordt toegekend. De vergoeding omvat mede een door Onze minister jaarlijks vast te stellen percentage van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, ter bestrijding van die kosten van vernieuwingen, die niet kunnen worden gerekend tot de exploitatiekosten.

JJJ. Artikel 86 wordt gelezen:

Artikel 86. Voor de berekening van de vergoeding van de inrichtingskosten ten behoeve van een school voor lager algemeen voortgezet onderwijs of voor beroepsonderwijs is artikel 83 van overeenkomstige toepassing.

KKK. § 5 wordt § 4.

KKKbis. In artikel 87 onder *b*, *c* en *d* wordt in de plaats van „zestien september” gelezen: een september.

LLL. In artikel 88, eerste lid onder *b* en *c*, wordt in de plaats van „zestien september” gelezen: een september. Aan het slot van het eerste lid onder *d* wordt de puntkomma vervangen door een punt. Het eerste lid onder *e* vervalt.

MMM. In artikel 89, derde lid onder *b* en *c*, wordt in de plaats van „zestien september” gelezen: een september. Aan het slot van het derde lid onder *d* wordt de puntkomma vervangen door een punt. Het derde lid onder *e* vervalt.

NNN. § 6 wordt § 5.

OOO. In artikel 93 vervalt „80, 81”.

OOObis. Artikel 94 wordt gelezen:

Artikel 94. 1. Het bedrag van de vergoeding, waarop de gemeente over het afgelopen kalenderjaar aanspraak heeft, stelt Onze minister vast na aftrek van de inkomsten, die de gemeente geniet uit schoolgelden, uit verhaal van wettelijk verschuldigde bijdragen en premies en, voor zover het een school voor lager algemeen voortgezet onderwijs of voor beroepsonderwijs betreft, na aftrek van de inkomsten, bedoeld in artikel 95, eerste lid onder *c*, *d* en *e*.

2. Artikel 95, tweede lid, is met betrekking tot gemeentelijke scholen voor lager algemeen voortgezet onderwijs of voor beroepsonderwijs mede van toepassing.

OOOter. Artikel 95, eerste lid onder *d*, wordt gelezen:

d. de opbrengst van werkstukken en van verrichte diensten;

Na *d* wordt toegevoegd:

e. de opbrengst, die het geniet uit verhuur van gebouwen, terreinen en roerende zaken, dan wel als vergoeding voor ver-

oorzaakte kosten bij het doen gebruiken daarvan anders dan wegens verhuur, alsmede de rente van uit 's Rijks kas verkregen gelden en van door het Rijk gegarandeerde geldleningen, een en ander volgens door Onze minister vast te stellen regelen.

PPP. § 7 wordt § 6.

QQQ. In artikel 100, eerste lid, vervalt „”, en dat deze stichting, vereniging of instelling de verplichtingen overneemt, die uit de geldleningen, gesloten ter financiering van de stichtings- en inrichtingskosten van de genoemde gebouwen en terreinen, voor de geldnemen voortvloeien”.

RRR. Artikel 103 vervalt.

SSS. Artikel 104 wordt gelezen:

Artikel 104. 1. Indien gebouwen, terreinen of roerende zaken van scholen, ten behoeve waarvan een vergoeding in de stichtingskosten of inrichtingskosten is genoten, geheel of gedeeltelijk aan hun bestemming worden onttrokken of met toestemming van Onze minister worden vervreemd, anders dan bedoeld in artikel 100, eerste lid, dan wel indien de bekostiging wordt beëindigd, is de gemeente dan wel de stichting, vereniging of instelling aan het Rijk een bedrag verschuldigd. Het bevoegd gezag kan, buiten het geval van vervreemding, in de plaats van betaling van dit bedrag de eigendom van die gebouwen, terreinen of roerende zaken binnen vier maanden aan het Rijk overdragen.

2. Onze minister stelt het bedrag, bedoeld in het eerste lid, vast op de grondslag van de waarde van de gebouwen, terreinen of roerende zaken en de door het bevoegd gezag daarvoor ontvangen vergoedingen en uit eigen middelen bestede gelden.

3. Bij overdracht van de eigendom van gebouwen, terreinen of roerende zaken ingevolge het eerste lid vergoedt het Rijk, indien gedeelten van de gebouwen, terreinen of roerende zaken uit eigen middelen zijn bekostigd en hiervoor geen vergoeding werd genoten, een door Onze minister te bepalen waarde.

4. Artikel 83, vijfde, zesde en zevende lid, is van toepassing.

5. Geschillen over de toepassing van dit artikel worden door Ons beslist.

TTT. Artikel 105 wordt gelezen:

Artikel 105. Artikel 104 is niet van toepassing, indien en voor zover Onze minister heeft goedgekeurd, dat gebouwen, terreinen of roerende zaken worden bestemd voor ander onderwijs, dan wel worden gebruikt voor andere culturele of maatschappelijke doeleinden.

TTTbis. In artikel 110, zevende lid, wordt in de plaats van „kweekschool” gelezen: opleidingschool.

TTTter. Artikel 110, elfde lid, wordt gelezen:

11. De voorgaande leden zijn eveneens van toepassing op de scholen of afdelingen van scholen, die in een scholengemeenschap zijn verenigd. Indien en voor zover in een scholengemeenschap scholen of afdelingen van scholen zijn verenigd, die aansluiten op het basisonderwijs, worden de in die leden genoemde aantallen leerlingen — behalve voor een in de scholengemeenschap opgenomen lyceum — met drie vierden vermenigvuldigd. Voor een gymnasium, een atheneum of een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, die is opgenomen in een scholengemeenschap, gevestigd in een gemeente met minder dan 50 000 inwoners, bedraagt de vermenigvuldiger uit de vorige volzin een half. Indien de leerjaren, waarvan de aantallen leerlingen de grondslag vormen voor de berekening, tevens leerjaren zijn van een andere school of afdeling van een school van die scholengemeenschap, wordt het aantal leerlingen bepaald in verhouding tot de aantallen leerlingen van de eerstvolgende niet samenvallende leerjaren.

TTT^{quater}. In artikel 111, eerste lid, wordt in de plaats van „zestien september” gelezen: een september.

TTT^{quinqües}. Artikel 113 wordt gelezen:

Artikel 113. De artikelen 110 tot en met 112 zijn, voor zover zij betrekking hebben op scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, van overeenkomstige toepassing op afdelingen, als bedoeld in artikel 8, eerste lid onder *b* en *c*, met dien verstande dat het aantal leerlingen van het tweede leerjaar van deze afdelingen in aanmerking wordt genomen.

UUU. Artikel 116 wordt gelezen:

Artikel 116. Het toezicht op het voortgezet onderwijs — met uitzondering van het landbouwonderwijs — is opgedragen aan Onze minister van onderwijs en wetenschappen. Het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de inspecteur-generaal van het onderwijs en door de inspectie van het voortgezet onderwijs.

VVV. In artikel 117 vervalt „, bestaande uit een directeur, hoofdinspecteurs en inspecteurs”.

WWW. Artikel 122, eerste lid onder *b*, wordt gelezen:

b. het onderwijs in centra voor vakopleiding van volwassenen;

TITEL III

Inwerkingtreding van de Wet op het voortgezet onderwijs

Artikel 4. De Wet op het voortgezet onderwijs treedt in werking met ingang van 1 augustus 1968.

TITEL IV

Inpassing van het bestaande onderwijs

HOOFDSTUK 1

Vorbereidend hoger en middelbaar onderwijs

Artikel 5. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen hoofdstuk I van titel II en hoofdstuk III van titel III van de hogere-onderwijswet en de ter uitvoering van die hoofdstukken gegeven voorschriften, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

Artikel 6. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onder gymnasia, hogereburgerscholen, middelbare scholen voor meisjes en handelsdagscholen zowel zelfstandige scholen als afdelingen verstaan.

Artikel 7. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde gymnasia worden met ingang van 1 augustus 1968 gymnasia, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs. Zij vangen op die datum aan met het eerste leerjaar.

2. Met betrekking tot de op 1 augustus 1968 aangevallen hogere leerjaren blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1973. Voor het schooljaar 1973—1974 kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, alsnog een zesde leerjaar volgens die voorschriften vormen.

Artikel 8. Tot 1 januari 1975 wordt aan de leerlingen van de gymnasia, bedoeld in artikel 7, eerste lid, alsmede aan de leerlingen van de gymnasia, die op 31 juli 1968 ingevolge de hoger-onderwijswet zijn aangewezen, doch niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, de gelegenheid gegeven het eindexamen af te leggen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 9. 1. De gemeentelijke gymnasia, die op 31 juli 1967 niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, kunnen ten laste van de gemeente in stand worden gehouden.

2. Voor de toepassing van afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs worden de in het eerste lid bedoelde gymnasia van 1 augustus 1968 af aangemerkt als uit de openbare kas bekostigde gymnasia. De artikelen 7, tweede lid, en 8 zijn van toepassing.

3. Een in het eerste lid bedoeld gymnasium blijft bij de toepassing van artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten aanmerking, zolang het niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 10. De vergoeding ten behoeve van een gemeentelijk gymnasium, als bedoeld in artikel 7, eerste lid, waarvan een of meer leerjaren tevens vormen een of meer leerjaren van een rijksatheneum, als bedoeld in artikel 13, eerste lid, wordt berekend volgens door Onze minister vast te stellen regelen.

Artikel 11. Tot 1 januari 1975 wordt de gelegenheid gegeven tot het afleggen van het staatsexamen gymnasium volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 12. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de middelbaar-onderwijswet en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

Artikel 13. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde hogereburger-scholen A en B worden met ingang van 1 augustus 1968 atheneum of scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, ter keuze van de gemeenteraad, indien het een gemeentelijke school betreft, en van het bevoegd gezag, indien het een rijkschool of een bijzondere school betreft. Zij vangen op die datum aan met het eerste leerjaar.

2. In afwijking van het eerste lid wordt een hogereburger-scholen A, waarvan de eerste drie leerjaren niet samenvallen met een hogereburgerschool B noch met een gymnasium, een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs.

3. Indien een hogereburgerschool B of een hogereburger-scholen A en B, waarvan niet een of meer leerjaren samenvallen met een gymnasium, in elk van de jaren 1965, 1966 en 1967 werd bezocht door ten minste 400 leerlingen, gerekend naar de toestand op 16 september, kan de school worden omgezet in een scholengemeenschap, bestaande uit een atheneum en een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs dan wel in een atheneum met een afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 8, eerste lid onder *b*, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

4. Indien een hogereburgerschool B of een hogereburger-scholen A en B, waarvan een of meer leerjaren samenvallen met een gymnasium, tezamen met dit gymnasium in elk van de jaren 1965, 1966 en 1967 werd bezocht door ten minste 600 leerlingen, gerekend naar de toestand op 16 september, kan deze school tezamen met het gymnasium worden omgezet in een scholengemeenschap, bestaande uit een lyceum en een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs dan wel in een lyceum met een afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 8, eerste lid onder *b*, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

5. Indien het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, doet het bevoegd gezag van het besluit tot omzetting van de hogereburgerschool, bedoeld in de vorige leden, voor 1 februari 1968 mededeling aan Onze minister.

6. Met betrekking tot de op 1 augustus 1968 aangevallen hogere leerjaren blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1972. Voor het schooljaar 1972—1973 kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, alsnog een vijfde leerjaar volgens die voorschriften vormen. Indien de cursusduur van de hogereburger-scholen met een jaar was verlengd, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1973 en

kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, voor het schooljaar 1973—1974 alsnog een zesde leerjaar volgens die voorschriften vormen.

Artikel 14. Tot 1 januari 1974 wordt aan de leerlingen van de hogereburgerscholen, bedoeld in artikel 13, eerste lid, alsmede aan de leerlingen van de hogereburgerscholen, die op 31 juli 1968 ingevolge de middelbaar-onderwijswet zijn aangewezen, doch niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, de gelegenheid gegeven het eindexamen af te leggen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Indien de cursusduur van deze scholen met een jaar is verlengd, wordt die gelegenheid gegeven tot 1 januari 1975.

Artikel 15. 1. De gemeentelijke hogereburgerscholen A en B, die op 31 juli 1967 niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, kunnen ten laste van de gemeente in stand worden gehouden als athenea of als scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs. Op de omzetting in athenea of scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs is artikel 13, eerste tot en met vijfde lid, van toepassing.

2. Voor de toepassing van afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs worden de in het eerste lid bedoelde hogereburgerscholen van 1 augustus 1968 af aangemerkt als uit de openbare kas bekostigde scholen. De artikelen 13, zesde lid, en 14 zijn van toepassing.

3. Een in het eerste lid bedoelde hogereburgerschool blijft bij de toepassing van artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten aanmerking, zolang zij niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 16. Tot 1 januari 1975 wordt de gelegenheid gegeven tot het afleggen van het staatsexamen hogereburgerschool volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 17. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde middelbare scholen voor meisjes worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs. Zij vangen op die datum aan met het eerste leerjaar.

2. Met betrekking tot de op 1 augustus 1968 aangevangen hogere leerjaren blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1972. Voor het schooljaar 1972—1973 kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, alsnog een vijfde leerjaar volgens die voorschriften vormen.

Artikel 18. Tot 1 januari 1974 wordt aan de leerlingen van de middelbare scholen voor meisjes, bedoeld in artikel 17, eerste lid, alsmede aan de leerlingen van de middelbare scholen voor meisjes, die op 31 juli 1968 ingevolge de middelbaar-onderwijswet zijn aangewezen, doch niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, de gelegenheid gegeven het eindexamen af te leggen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 19. 1. De gemeentelijke middelbare scholen voor meisjes, die op 31 juli 1967 niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, kunnen ten laste van de gemeente in stand worden gehouden als scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs.

2. Voor de toepassing van afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs worden de in het eerste lid bedoelde middelbare scholen voor meisjes van 1 augustus 1968 af aangemerkt als uit de openbare kas bekostigde scholen. De artikelen 17, tweede lid, en 18 zijn van toepassing.

3. Een in het eerste lid bedoelde middelbare school voor meisjes blijft bij de toepassing van artikel 90 van de Wet op

het voortgezet onderwijs buiten aanmerking, zolang zij niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 20. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde handelsdag-scholen worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs. Zij vangen op die datum aan met het eerste leerjaar.

2. Met betrekking tot de op 1 augustus 1968 aangevangen hogere leerjaren blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1970, indien het een handelsdagschool met driejarige cursus betreft, en tot 1 augustus 1971, indien het een handelsdagschool met vierjarige cursus betreft. Het bevoegd gezag kan, indien het een handelsdagschool met driejarige cursus betreft, voor het schooljaar 1970—1971 en, indien het een handelsdagschool met vierjarige cursus betreft, voor het schooljaar 1971—1972 onder goedkeuring van Onze minister alsnog een hoogste leerjaar volgens die voorschriften vormen.

Artikel 21. Tot 1 januari 1972 wordt aan de leerlingen van de handelsdagscholen met driejarige cursus, bedoeld in artikel 20, eerste lid, alsmede aan de leerlingen van de handelsdagscholen met driejarige cursus, die op 31 juli 1968 ingevolge de middelbaar-onderwijswet zijn aangewezen, doch niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, de gelegenheid gegeven het eindexamen af te leggen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Deze gelegenheid wordt tot 1 januari 1973 gegeven aan de leerlingen van de handelsdagscholen met vierjarige cursus, bedoeld in artikel 20, eerste lid, alsmede aan de leerlingen van de handelsdagscholen met vierjarige cursus, die op 31 juli 1968 ingevolge de middelbaar-onderwijswet zijn aangewezen, doch niet uit 's Rijks kas worden bekostigd.

Artikel 22. 1. De vergoeding van de kosten van de scholen, bedoeld in de artikelen 7, eerste lid, 13, eerste lid, 17, eerste lid, en 20, eerste lid, geschiedt tot 1 januari 1969 op de grondslag van de op 31 juli 1968 geldende voorschriften, waarbij 31 december 1968 als het einde van het lopende vijfjarige tijdvak wordt aangemerkt.

2. De vaststelling van de uitgaven voor gemeentelijke scholen, bedoeld in artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs, vindt voor het eerst plaats over het jaar 1969.

Artikel 23. 1. De op 31 juli 1968 uit 's Rijks kas bekostigde handelsavondschoolen kunnen tot 1 augustus 1975 in stand worden gehouden.

2. Op de in het eerste lid bedoelde handelsavondschoolen blijven van toepassing de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Wij kunnen deze voorschriften wijzigen, voor zover zij bij algemene maatregel van bestuur zijn gegeven.

Artikel 24. Een gymnasium en een atheneum, die met inachtneming van de artikelen 7 en 13 ontstaan uit een gymnasium en een hogereburgerschool, waarvan de eerste of de eerste en de tweede leerjaren gemeenschappelijk zijn, worden met ingang van 1 augustus 1968 een lyceum, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 25. Bij de toepassing van de artikelen 13, 17 en 20 wordt aan de desbetreffende school niet meer dan één school of afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs verbonden.

Artikel 26. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde avondlycea worden met ingang van 1 augustus 1968 avondlycea, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. De uit 's Rijks kas bekostigde avondhogereburgerscholen worden met ingang van 1 augustus 1968 ter keuze van de ge-

meenteraad of het schoolbestuur, al naar gelang het gemeentelijke of bijzondere scholen betreft, avondathenea of avondscholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag doet van zijn beslissing voor 1 februari 1968 mededeling aan Onze minister.

3. Onze minister kan op verzoek van de gemeenteraad of van het schoolbestuur, al naar gelang het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, goedkeuren, dat een avondlyceum met ingang van 1 augustus 1968 wordt omgezet in een scholengemeenschap, bestaande uit een avondlyceum en een avondschool voor hoger algemeen voortgezet onderwijs of in een avondlyceum met een afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs. Onze minister kan eveneens op verzoek goedkeuren, dat een avondhogereburgerschool met ingang van die datum wordt omgezet in een scholengemeenschap, bestaande uit een avondatheneum en een avondschool voor hoger algemeen voortgezet onderwijs of in een avondatheneum met een afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs.

Artikel 27. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde hogereburgerschoolen met driejarige cursus worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs. Zij vangen op die datum aan met het eerste leerjaar.

2. Met betrekking tot de op 1 augustus 1968 aangevangen hogere leerjaren blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften van toepassing tot 1 augustus 1970.

Artikel 28. 1. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten en inrichtingskosten van gemeentelijke scholen, als bedoeld in de artikelen 7, 13, 17, 20 en 27, blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

2. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten van bijzondere scholen, als bedoeld in de artikelen 7, 13, 17, 20 en 27, blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

3. Voor de toepassing van artikel 85 van de Wet op het voortgezet onderwijs ten behoeve van bijzondere scholen, als bedoeld in de artikelen 7, 13, 17, 20 en 27, stelt Onze minister de waarde vast van de op 31 juli 1968 in de school aanwezige inrichting, alsmede de waarde van de onderdelen van deze inrichting. De aldus vastgestelde bedragen worden in mindering gebracht op de vergoeding, bedoeld in artikel 85, tweede lid eerste volzin, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 29. 1. In afwijking van artikel 28 kan Onze minister na overleg met het bevoegd gezag en met Onze minister van financiën bepalen, dat de vergoeding ingevolge de artikelen V of VI van de wet van 7 juli 1955, *Stb.* 320, wordt vervangen door een uitkering ineens.

2. Artikel 104 van de Wet op het voortgezet onderwijs blijft buiten toepassing, voor zover het betreft onroerende zaken, waarvoor de vergoeding, bedoeld in het eerste lid, niet is vervangen door een uitkering ineens.

Artikel 30. Met betrekking tot de uit 's Rijks kas bekostigde scholen, bedoeld in dit hoofdstuk, blijft artikel 110 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten toepassing, zolang het onderwijs niet in alle leerjaren is ingericht volgens afdeling I van titel II van die wet.

Artikel 31. 1. De op 31 juli 1968 uit 's Rijks kas bekostigde opleidingen voor de examens ter verkrijging van een middelbare akte, als bedoeld in titel VI van de middelbaar-onderwijs-wet, kunnen in stand worden gehouden tot een door Ons te bepalen tijdstip.

2. De bekostiging van de in het eerste lid bedoelde opleidingen geschiedt onder de voorwaarden en volgens de regelen, die Onze minister vaststelt.

HOOFDSTUK 2

Voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs

Artikel 32. 1. Met ingang van 1 augustus 1968 zijn de Lager-onderwijswet 1920 en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften, tenzij bij deze wet anders is bepaald, niet meer van toepassing, voor zover zij betreffen het voortgezet gewoon en het uitgebreid lager onderwijs.

2. Met ingang van 1 augustus 1973 vervalt de mogelijkheid, dat een uit de openbare kas bekostigde school voor basisonderwijs meer dan zes achtereenvolgende leerjaren omvat. Ten behoeve van het zevende en de hogere leerjaren van een school voor basisonderwijs, die voldoen aan de voorwaarden, genoemd in artikel 55bis, vierde lid, van de Lager-onderwijswet 1920, blijven tot die datum de voorschriften van die wet betreffende het voortgezet gewoon lager onderwijs van kracht.

Artikel 33. 1. De uit de openbare kas bekostigde scholen voor voortgezet gewoon lager onderwijs worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor lager algemeen voortgezet onderwijs, scholen voor lager huishoud- en nijverheids-onderwijs of scholen voor lager economisch en administratief onderwijs, een en ander als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. De gemeenteraad of het schoolbestuur, al naar gelang het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, beslist, of zijn school een school wordt voor lager algemeen voortgezet onderwijs of een van de scholen voor beroeps-onderwijs, genoemd in het eerste lid, en doet daarvan mededeling aan Onze minister voor 1 februari 1968.

3. Een besluit tot omzetting van de school in een school voor lager economisch en administratief onderwijs leidt slechts tot bekostiging op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs, indien de school in elk van de jaren 1965, 1966 en 1967 werd bezocht door gemiddeld ten minste 150 leerlingen, gerekend naar de toestand op 16 januari, 16 mei en 16 september.

4. Een besluit tot omzetting van de school in een school voor lager huishoud- en nijverheids-onderwijs leidt slechts tot bekostiging op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs, indien de school in elk van de jaren 1965, 1966 en 1967 in het tweede leerjaar werd bezocht door gemiddeld ten minste 40 meisjes, gerekend naar de toestand op 16 januari, 16 mei en 16 september.

Artikel 34. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 33 bedoelde scholen in het tweede en de volgende leerjaren niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften daarop van toepassing tot uiterlijk 1 augustus 1970.

Artikel 35. 1. De uit de openbare kas bekostigde scholen voor uitgebreid lager onderwijs worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de uit de openbare kas bekostigde scholen voor uitgebreid lager onderwijs, waaraan in hoofdzaak handelsonderwijs wordt gegeven en waarvan de leerlingen voor 1 augustus 1967 niet deelnamen aan de landelijke mulo-examens. Deze scholen worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor lager economisch en administratief onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

3. Bij verschil van mening tussen het bevoegd gezag en Onze minister, of het eerste dan wel het tweede lid van toepassing is, beslist Onze minister, de Onderwijsraad gehoord.

Artikel 36. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 35 bedoelde scholen in het tweede en de volgende leerjaren niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het

voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften daarop van toepassing tot uiterlijk 1 augustus 1971.

Artikel 37. 1. De op 31 juli 1968 nog niet geopende scholen voor voortgezet gewoon lager onderwijs, tot de stichting waarvan of tot medewerking aan de stichting waarvan de gemeenteraad voor 1 augustus 1967 heeft besloten of geacht wordt te hebben besloten, worden scholen voor lager algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. De op 31 juli 1968 nog niet geopende scholen voor uitgebreid lager onderwijs, tot de stichting waarvan of tot medewerking aan de stichting waarvan de gemeenteraad voor 1 augustus 1968 heeft besloten of geacht wordt te hebben besloten, worden scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 38. Op besluiten van de gemeenteraad betreffende de stichting van openbare scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs en tot medewerking aan de stichting van overeenkomstige bijzondere scholen, genomen of geacht te zijn genomen voor 1 augustus 1967, blijft de Lager-onderwijswet 1920 van toepassing. Wanneer de uitvoering van een besluit voor 1 augustus 1973 nog niet is aangevangen, wordt dit besluit geacht niet te zijn genomen.

Artikel 39. De gemeenteraad besluit na 31 juli 1967 niet tot stichting van openbare scholen voor voortgezet gewoon lager onderwijs of tot medewerking aan de stichting van overeenkomstige bijzondere scholen en wordt na die datum niet ingevolge de artikelen 19*bis*, zesde lid, of 76, eerste lid, van de Lager-onderwijswet 1920 geacht tot stichting of tot medewerking aan de stichting van scholen voor voortgezet gewoon lager onderwijs te hebben besloten.

Artikel 40. 1. Besluiten van de gemeenteraad tot stichting van openbare scholen voor uitgebreid lager onderwijs en besluiten tot medewerking aan de stichting van overeenkomstige bijzondere scholen, genomen of geacht te zijn genomen na 31 juli 1967 en voor 1 augustus 1968, behoeven de goedkeuring van Onze minister.

2. Onze minister weigert de goedkeuring, indien de stichting van de school niet in overeenstemming is met een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen.

3. Indien Onze minister de goedkeuring weigert, is artikel 71 van de Wet op het voortgezet onderwijs van overeenkomstige toepassing.

4. Op besluiten van de gemeenteraad, als bedoeld in dit artikel, blijft de Lager-onderwijswet 1920 van toepassing, met uitzondering van de artikelen 19*bis*, zesde lid tweede en derde volzin, 23, 23*bis* en 76, tweede en derde lid, en met dien verstande dat geen waarborgsom verschuldigd is. Wanneer de uitvoering van een besluit voor 1 augustus 1973 nog niet is aangevangen, wordt dit besluit geacht niet te zijn genomen.

Artikel 41. 1. Voor de stichtingskosten, de huren en de inrichtingskosten van openbare en bijzondere scholen, als bedoeld in de artikelen 33, 35 en 37, wordt tot 1 januari 1969 geen vergoeding uit 's Rijks kas verleend. De gemeenten blijven tot die datum in het genot van de uitkeringen krachtens de Financiële-Verhoudingswet 1960.

2. Ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde bijzondere scholen blijven de artikelen 72 tot en met 86 van de Lager-onderwijswet 1920 tot 1 januari 1969 van toepassing, voor zover deze betrekking hebben op uitbreiding, verbouwing, herstel, verandering van inrichting en op aanschaffing van schoolmeubelen of leer- en hulpmiddelen en met dien verstande dat geen waarborgsom verschuldigd is.

3. Met betrekking tot besluiten van de gemeenteraad ingevolge de artikelen 75 en 76 van de Lager-onderwijswet 1920 betreffende de in het vorige lid bedoelde voorzieningen blijven

de artikelen 76, tweede lid, en 17 van die wet ook na 31 december 1968 van toepassing.

4. De in het vorige lid bedoelde besluiten, dan wel de daarop in beroep genomen beslissingen worden ook na 31 december 1968 volgens de Lager-onderwijswet 1920 uitgevoerd.

Artikel 42. 1. Met betrekking tot gebouwen, terreinen en roerende zaken, die ten behoeve van bijzondere scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs in bruikleen zijn gegeven of onder andere voorwaarden ter beschikking zijn gesteld, komen de gemeente en het schoolbestuur voor 1 januari 1969 nader overeen, op welke wijze deze gebouwen, terreinen en roerende zaken ter beschikking van het schoolbestuur blijven.

2. Indien geen eigendomsoverdracht plaatsvindt, is de goedkeuring van Onze minister vereist.

3. Indien geen overeenstemming wordt bereikt, beslist Onze minister.

Artikel 43. 1. Voor 1 januari 1969 betaalt de gemeente aan de besturen van de bijzondere scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs de niet vervallen waarborgsommen of de niet vervallen gedeelten daarvan terug, een en ander met inbegrip van de geschatte waarde van de grond, bedoeld in artikel 74, tweede lid, van de Lager-onderwijswet 1920.

2. Geschillen over de toepassing van dit artikel worden onderworpen aan de beslissing van gedeputeerde staten.

3. Binnen dertig dagen na de dag, waarop de beslissing van gedeputeerde staten aan de belanghebbenden is toegezonden, kunnen deze daarvan bij Ons in beroep komen.

Artikel 44. 1. Voor de exploitatiekosten van openbare en bijzondere scholen, als bedoeld in de artikelen 33, 35 en 37, wordt tot 1 januari 1969 geen vergoeding uit 's Rijks kas verleend. De gemeenten blijven tot die datum in het genot van de uitkeringen krachtens de Financiële-Verhoudingswet 1960. De vaststelling van de uitgaven voor gemeentelijke scholen, bedoeld in artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs, vindt voor het eerst plaats over het jaar 1969.

2. De vaststelling van de uitgaven van openbare scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs en de vaststelling en de uitkering van de gemeentelijke vergoedingen ten behoeve van de overeenkomstige bijzondere scholen, betrekking hebbende op de jaren, voorafgaande aan 1 januari 1969, vinden plaats volgens de Lager-onderwijswet 1920, met dien verstande dat de artikelen 55*ter*, tweede lid, 101, vierde lid, en 103, derde en zesde lid, van die wet worden toegepast over de jaren 1963 tot en met 1968.

3. Het tweede lid is niet van toepassing op de uitgaven en de vergoedingen, bedoeld in artikel 101*bis* van de Lager-onderwijswet 1920.

Artikel 45. 1. Voor de kosten van stichting en eerste inrichting ten behoeve van een gemeentelijke of, voor zover die kosten ingevolge artikel 72 van de Lager-onderwijswet 1920 ten laste van de gemeente zijn gekomen, ten behoeve van een bijzondere school voor voortgezet gewoon of uitgebreid lager onderwijs, ontvangt de gemeente met ingang van 1 januari 1969 een vergoeding ten laste van het Rijk.

2. Ter berekening van de vergoeding stelt Onze minister het bedrag vast van de werkelijke kosten, bedoeld in het eerste lid, alsmede het jaar, waarin het gebouw is voltooid.

3. De vergoeding omvat per jaar tot het tijdstip, waarop veertig jaren na het in het tweede lid bedoelde jaar zijn verlopen, de som, die jaarlijks nog nodig zou zijn voor rente en aflossing van een veertigjarige geldlening tot het vastgestelde bedrag, aangegaan in het jaar van voltooiing, waarbij de aflossing op jaarlijks gelijke bedragen is gesteld en de rente wordt berekend over het niet afgeloste deel van die lening tegen een

rentevoet, als ingevolge artikel 79, vijfde lid, van de Lager-onderwijswet 1920 is bepaald voor het jaar van voltooiing.

4. Voor de berekening van de vergoeding wordt uitbreiding van een schoolgebouw met een of meer nieuwe lokalen aangemerkt als stichting van een nieuw gebouw.

5. Indien en voor zover de gebouwen en terreinen van een gemeentelijke school niet meer ten behoeve van het voortgezet onderwijs worden gebruikt, eindigt de vergoeding met ingang van de daaropvolgende maand.

Artikel 46. 1. Voor de kosten van latere voorzieningen ten behoeve van een gemeentelijke of, voor zover die kosten ingevolge artikel 72 van de Lager-onderwijswet 1920 ten laste van de gemeente zijn gekomen, van een bijzondere school voor voortgezet gewoon of uitgebreid lager onderwijs ontvangt de gemeente met ingang van 1 januari 1969 een vergoeding ten laste van het Rijk. Als latere voorzieningen worden aangemerkt de voorzieningen, genoemd in artikel 72 van de Lager-onderwijswet 1920, met uitzondering van die, genoemd in artikel 45 van deze wet.

2. Ter berekening van de vergoeding stelt Onze minister het bedrag vast van de werkelijke kosten, bedoeld in het eerste lid, alsmede het jaar, waarin die voorzieningen zijn tot stand gekomen.

3. De vergoeding omvat per jaar tot het tijdstip, waarop twintig jaren na het in het tweede lid bedoelde jaar zijn verlopen, de som, die jaarlijks nog nodig zou zijn voor rente en aflossing van een twintigjarige geldlening tot het vastgestelde bedrag, aangegaan in het jaar van totstandkoming, waarbij de aflossing op jaarlijks gelijke bedragen is gesteld en de rente wordt berekend over het niet afgeloste deel van die lening tegen een rentevoet, als ingevolge artikel 79, vijfde lid, van de Lager-onderwijswet 1920 is bepaald voor het jaar van totstandkoming.

4. Artikel 45, vijfde lid, is van toepassing.

Artikel 47. 1. De jaarlijkse vergoeding, bedoeld in artikel 84 van de Lager-onderwijswet 1920, ten behoeve van scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs wordt met ingang van 1 januari 1969 vervangen door een vergoeding ten laste van het Rijk.

2. De vergoeding wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 45 en 46, met dien verstande dat slechts in aanmerking worden genomen de kosten, welke ten grondslag hebben gelegen aan de berekening van de jaarlijkse vergoeding, bedoeld in artikel 84 van de Lager-onderwijswet 1920.

3. Indien en voor zover de gebouwen en terreinen niet meer ten behoeve van het voortgezet onderwijs worden gebruikt, eindigt de vergoeding met ingang van de daaropvolgende maand.

4. Een gebouw, waarin op 31 juli 1968 zowel een school voor gewoon lager onderwijs als een school voor voortgezet gewoon of uitgebreid lager onderwijs is gevestigd, wordt niet door het enkele feit van de omzetting van laatstbedoelde scholen in scholen voor voortgezet onderwijs een gebouw, als bedoeld in artikel 84 van de Lager-onderwijswet 1920.

Artikel 48. Onze minister kan na overleg met het bevoegd gezag en met Onze minister van financiën bevelen, dat vergoedingen, bedoeld in de artikelen 45, 46 en 47, worden vervangen door een uitkering ineens.

Artikel 49. 1. De jaarlijkse vergoeding voor gebouwen en terreinen van scholen voor voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs, als bedoeld in artikel 205, eerste en vijfde lid, van de Lager-onderwijswet 1920, wordt met ingang van 1 januari 1969 vervangen door een uitkering ineens ten laste van het Rijk, gelijkstaande met 30 % van het bedrag, waarover de vergoeding voor het jaar 1968 werd berekend.

2. Zolang de uitkering ineens niet heeft plaatsgevonden, is het Rijk voor elke volle maand na 31 december 1968 aan het bevoegd gezag verschuldigd een twaalfde van de oorspronkelijk door de gemeente betaalde vergoeding.

Artikel 50. 1. In alle gevallen, waarin de toepassing van de artikelen 41, 45, 46, 47 en 49 redelijkerwijs niet mogelijk is of tot ernstige onbillijkheden zou leiden, kan Onze minister in overeenstemming met Onze minister van financiën een afwijkende regeling treffen.

2. Geschillen over de toepassing van het eerste lid van dit artikel en over de toepassing van de artikelen 45 tot en met 49 worden door Ons beslist.

Artikel 50a. Voor de toepassing van de artikelen 84 en 85 van de Wet op het voortgezet onderwijs ten behoeve van scholen, als bedoeld in artikel 35, stelt Onze minister de waarde vast van de op 31 juli 1968 in de school aanwezige inrichting, alsmede, voor zover het bijzondere scholen betreft, de waarde van de onderdelen van deze inrichting. De aldus vastgestelde bedragen worden in mindering gebracht op de vergoedingen, bedoeld in de artikelen 84, tweede lid onder *a*, en 85, tweede lid eerste volzin, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 51. Met betrekking tot de uit 's Rijks kas bekostigde scholen, bedoeld in de artikelen 33, 35 en 37, blijft artikel 110 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten toepassing, zolang het onderwijs niet in alle leerjaren is ingericht volgens afdeling I van titel II van die wet.

Artikel 52. Indien een avondschool voor uitgebreid lager onderwijs in het schooljaar 1967—1968 geheel of gedeeltelijk uit de gemeentekas wordt bekostigd en de school wordt omgezet in een school voor voortgezet onderwijs, blijft de gemeente ook na 31 juli 1968 tot gehele of gedeeltelijke bekostiging bevoegd tot het tijdstip, waarop de school ingevolge titel III van de Wet op het voortgezet onderwijs uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 53. In de Lager-onderwijswet 1920 worden de volgende wijzigingen aangebracht, waarvan die onder A met ingang van 1 augustus 1967 en de overige met ingang van 1 augustus 1968:

A. Artikel 11, derde lid, wordt gelezen:

3. Ten behoeve van de toelating tot het voortgezet onderwijs maakt het hoofd van de school voor gewoon lager onderwijs een rapport over iedere leerling volgens regelen, te stellen bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord.

B. Artikel 12*bis*, eerste lid onder *b* en *c*, wordt gelezen:

b. zij, die dat ter bestudering van een onderwerp op didactisch gebied, als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, behoeven;

c. zij, die zich voor het behalen van een akte van bekwaamheid, als bedoeld in artikel 129*bis*, eerste lid onder *c*, of van een akte van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs wenssen te oefenen in de praktijk van het lesgeven.

C. Artikel 14, tweede lid, vervalt.

D. In artikel 28, vijfde lid, wordt in de plaats van „bedoeld in artikel 41, onder *a* en *b*, der Kweekschoolwet” gelezen: bedoeld in artikel 129*bis*, eerste lid onder *a* en *b*.

E. Artikel 129 onder *b* wordt gelezen:

b. een der bij deze wet genoemde bewijzen van bekwaamheid.

F. Na artikel 129 worden de artikelen 129*bis* en 129*ter* ingevoegd, luidende:

Artikel 129*bis*. 1. De akten van bekwaamheid zijn:

a. de akte van bekwaamheid als onderwijzer, bedoeld in artikel 29, vierde lid onder *a*, van de Wet op het voortgezet onderwijs;

b. de akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer, bedoeld in artikel 29, vierde lid onder *b*, van de Wet op het voortgezet onderwijs;

c. de akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de vakken, genoemd in artikel 2 onder *i* tot en met *p* en *r* tot en met *ij*.

2. Behoudens het derde en het vierde lid verleent de akte van bekwaamheid als onderwijzer de bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een school voor gewoon lager onderwijs, als bedoeld in artikel 3, tweede lid, en aan een cursus voor vervolgonderwijs, als bedoeld in artikel 3, derde lid, in de vakken, vermeld in artikel 2 onder *a* tot en met *j* en *r*, alsmede tot het geven van huisonderwijs in die vakken. De akte kan mede bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs aan de soorten van scholen voor buitengewoon lager onderwijs, die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. Bij die aanwijzing kunnen regelen worden gesteld ter zake van het bezit van aanvullende bevoegdheden, vereist voor het geven van onderwijs aan die scholen.

3. Indien een aspirant bij zijn examen was vrijgesteld van het onderzoek in het vak lichamelijke oefening, in het vak handenarbeid of in beide vakken, verleent de akte de bevoegdheid tot het geven van onderwijs, als bedoeld in het vorige lid, onderscheidenlijk in de vakken, vermeld in artikel 2 onder *a* tot en met *i* en *r*, *a* tot en met *j* en *a* tot en met *i*. Met een aspirant, die bij zijn examen was vrijgesteld van het onderzoek in het vak lichamelijke oefening, wordt gelijkgesteld een aspirant, wiens examen in dat vak niet voldoende is geweest.

4. De akte van bekwaamheid als onderwijzer verleent tevens de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in het vak, vermeld in artikel 2, eerste lid onder *k*, aan een school voor gewoon lager onderwijs en aan een cursus voor vervolgonderwijs, als bedoeld in het tweede lid, alsmede aan een school voor buitengewoon lager onderwijs, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, indien op de akte een desbetreffende aantekening is gesteld.

5. De akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer verleent de bevoegdheid om aan het hoofd te staan van een school voor lager onderwijs en van een cursus voor vervolgonderwijs.

6. De akten van bekwaamheid, bedoeld in het eerste lid onder *c*, verlenen de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs in het in de akte vermelde vak.

Artikel 129ter. 1. Aan akten van bekwaamheid, getuigschriften, diploma's en aantekeningen, waaraan op 31 juli 1968 een bevoegdheid verbonden is tot het geven van lager onderwijs, blijft die bevoegdheid verbonden.

2. Onze minister kan, de Onderwijsraad gehoord, een akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs, uitgereikt in het voormalige Nederlands-Indië, in Suriname of de Nederlandse Antillen, gelijkstellen met een der akten, genoemd in artikel 129bis, eerste lid, mits zij is verkregen wegens het met goed gevolg afleggen van een gelijk of ongeveer gelijk examen.

3. Indien de gelijkstelling, bedoeld in het vorige lid, betrekking heeft op een der akten, waarvoor het bezit wordt vereist van een akte van bekwaamheid als onderwijzer, wordt daaraan de voorwaarde verbonden, dat de bezitter van de overeenkomstige in het voormalige Nederlands-Indië, in Suriname of de Nederlandse Antillen uitgereikte akte tevens in het bezit is van de Nederlandse of een daarmede gelijkgestelde akte van bekwaamheid als onderwijzer.

G. De aanhef van artikel 130, eerste lid, wordt gelezen: Artikel 129 onder *b* is niet van toepassing op.

H. Artikel 192, eerste lid eerste volzin, wordt gelezen: Het hoofd van een school, dat niet de bij deze wet vereiste akte van bekwaamheid heeft, moet in het bezit zijn van de akte als hoofdonderwijzer, bedoeld in artikel 77 onder *b* van de wet van 1878, of van de akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer, bedoeld in artikel 41 onder *b* van de Kweekschoolwet, zoals deze luidde op 31 juli 1968.

I. In artikel 196, zesde lid, wordt in de plaats van „Rijkskweekscholen” gelezen: rijksopleidingsscholen voor onderwijzers.

HOOFDSTUK 3

Nijverheidsonderwijs

Artikel 54. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de Nijverheidsonderwijswet en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

Artikel 55. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onder scholen mede verstaan de daaraan verbonden of afzonderlijke cursussen.

Artikel 56. 1. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde huishoud- en landbouwhuishoudscholen — met uitzondering van de daaraan verbonden leraarsopleidingen —, de kappersopleidingen en de cursussen tot opleiding van apothekers-assistenten worden met ingang van 1 augustus 1968 onderscheidenlijk scholen en cursussen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde:

- a. scholen voor de detailhandel;
- b. ondernemersopleidingen;
- c. hotelvakscholen;
- d. slagersvakschool

worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middenstandsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

3. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde school tot opleiding van staffunctionarissen bij toeristische bedrijven, uitgaande van het Nederlands Wetenschappelijk Instituut voor het Toerisme, wordt met ingang van 1 augustus 1968 een school voor economisch en administratief onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

4. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde leraren- en leraarsopleidingen worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor de opleiding van onderwijzend personeel, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

5. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde:

- a. scholen voor maatschappelijk werk;
- b. voortgezette opleidingen van maatschappelijke werkers;
- c. bibliotheek- en documentatieschool;
- d. hogere scholen voor verplegenden;
- e. school voor de journalistiek;
- f. academie voor expressie door woord en gebaar;
- g. scholen voor de opleiding van leiders op het terrein van jeugdvorming en volksontwikkeling;
- h. scholen voor de opleiding van gezinsverzorgsters

worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

6. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde:

- a. scholen voor kunst en kunstnijverheid, met uitzondering van de daaraan verbonden leraren- en leraarsopleidingen;
- b. opleidingen voor architect en stedenbouwkundige;
- c. filmacademie

worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor kunst- en onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

7. De overige ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor technisch onderwijs, als bedoeld

in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs, tenzij in de voorgaande leden uitdrukkelijk anders is bepaald.

Artikel 57. 1. De ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen voor lager, uitgebreid lager en middelbaar nijverheidsonderwijs, genoemd in artikel 56, eerste, tweede, derde, vijfde en zevende lid, worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor onderscheidenlijk lager, middelbaar en hoger beroepsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. In afwijking van het eerste lid worden:

a. de ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen voor de detailhandel, waaraan een opleiding voor middelbaar detailhandelonderwijs is verbonden, met ingang van 1 augustus 1968 scholengemeenschappen, bestaande uit een school voor lager middenstandsonderwijs en een school voor middelbaar middenstandsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs;

b. de ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen voor middelbaar detailhandelonderwijs met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middelbaar middenstandsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs;

c. de overige ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen voor de detailhandel met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor lager middenstandsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 58. Voor de toepassing van de artikelen 56 en 57 worden met de ingevolge de Nijverheidsonderwijswet uit de openbare kas bekostigde scholen gelijkgesteld de scholen, waarvan op grond van artikel 25 van de Nijverheidsonderwijswet de oprichting en instandhouding is goedgekeurd, doch waaraan het onderwijs nog niet is aangevangen.

Artikel 59. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 56 bedoelde scholen niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, kan Onze minister, voor zover het een rijksschool betreft, daarvan afwijken en, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, goedkeuren, dat daarvan wordt afgeweken.

Artikel 60. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten en inrichtingskosten van de scholen, bedoeld in artikel 56, blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

HOOFDSTUK 4

Opleiding kleuterleidsters

Artikel 61. 1. De uit 's Rijks kas bekostigde opleidingscholen voor kleuterleidsters worden met ingang van 1 augustus 1968 opleidingscholen voor kleuterleidsters, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. De op 31 juli 1968 ingevolge artikel 95 van de Kleuteronderwijswet aangewezen, niet uit 's Rijks kas bekostigde, bijzondere opleidingscholen worden geacht met ingang van 1 augustus 1968 te zijn aangewezen op grond van artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs.

3. Indien de inrichting van het onderwijs in het tweede en de volgende leerjaren niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften daarop van toe-

passing tot 1 augustus 1971. Voor de schooljaren 1971—1972 en 1972—1973 kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, alsnog klassen vormen, waarin onderwijs wordt gegeven volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 62. 1. De gemeentelijke opleidingsscholen, die op 31 juli 1967 niet uit 's Rijks kas worden bekostigd, kunnen ten laste van de gemeente in stand worden gehouden.

2. Voor de toepassing van afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs worden de in het eerste lid bedoelde opleidingscholen van 1 augustus 1968 af aangemerkt als uit de openbare kas bekostigde scholen, indien zij zijn aangewezen ingevolge artikel 92 van de Kleuteronderwijswet. Artikel 61, derde lid, is van toepassing.

3. Een in het eerste lid bedoelde opleidingschool blijft bij de toepassing van artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten aanmerking, zolang zij niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 63. Tot het einde van het schooljaar 1969—1970 kan met toestemming van Onze minister aan een opleidingschool een tweejarige afdeling B verbonden zijn, die is ingericht overeenkomstig de op 31 augustus 1964 geldende voorschriften.

Artikel 64. Tot en met het jaar 1970 blijft de gelegenheid bestaan de akte van bekwaamheid als hoofdleidster te verkrijgen volgens de op 31 augustus 1964 geldende voorschriften. Zij, die in 1970 bij het examen ter verkrijging van deze akte zijn afgewezen, worden in het jaar 1971 nogmaals in de gelegenheid gesteld de akte te verkrijgen.

Artikel 65. Tot en met het jaar 1970 blijft de gelegenheid bestaan de akte van bekwaamheid als leidster te verkrijgen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Zij, die in 1970 bij het examen ter verkrijging van deze akte zijn afgewezen, worden in het jaar 1971 nogmaals in de gelegenheid gesteld de akte te verkrijgen.

Artikel 66. Tot en met het jaar 1972 blijft de gelegenheid bestaan de akte van bekwaamheid als hoofdleidster te verkrijgen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Zij, die in 1972 bij het examen ter verkrijging van deze akte zijn afgewezen, worden in het jaar 1973 nogmaals in de gelegenheid gesteld de akte te verkrijgen.

Artikel 67. 1. De vergoeding van de kosten van de opleidingscholen, bedoeld in artikel 61, eerste lid, geschiedt tot 1 januari 1969 op de grondslag van de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

2. De vaststelling van de uitgaven voor gemeentelijke scholen, bedoeld in artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs, vindt voor het eerst plaats over het jaar 1969.

Artikel 68. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

Artikel 69. Met betrekking tot de uit 's Rijks kas bekostigde scholen, bedoeld in dit hoofdstuk, blijft artikel 110, achtste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten toepassing, zolang het onderwijs niet in alle leerjaren is ingericht volgens afdeling I van titel II van die wet.

Artikel 70. In de Kleuteronderwijswet worden met ingang van 1 augustus 1968 de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel I, derde lid, vervalt.

B. In artikel 19, eerste lid, wordt in de plaats van „bedoeld in artikel 101, onder b” gelezen: bedoeld in artikel 80 onder b.

C. Artikel 25 onder *a* wordt gelezen:

a. een akte van bekwaamheid, als bedoeld in artikel 80;

D. Titel IV, De opleiding van leidsters en de bevoegdheden, wordt vervangen door:

TITEL IV

De bevoegdheden van de leidsters

Artikel 80. Als bewijs van bekwaamheid tot het geven van kleuteronderwijs aan openbare en gesubsidieerde bijzondere scholen geldt een der volgende akten:

a. de akte van bekwaamheid als leidster, bedoeld in artikel 29, vierde lid onder *c*, van de Wet op het voortgezet onderwijs;

b. de akte van bekwaamheid als hoofdleidster, bedoeld in artikel 29, vierde lid onder *d*, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 81. Onze minister kan, de Onderwijsraad gehoord, een akte van bekwaamheid, uitgereikt in Suriname of de Nederlandse Antillen, gelijkstellen met een der akten, bedoeld in artikel 80, mits zij is verkregen wegens het met goed gevolg afleggen van een gelijk of ongeveer gelijk examen.

E. Artikel 130 vervalt.

F. In artikel 131, vierde en vijfde lid, wordt in de plaats van „bedoeld in artikel 101 onder *a*” gelezen: bedoeld in artikel 80 onder *a*.

Artikel 71. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de ter uitvoering van titel IV van de Kleuteronderwijswet gegeven voorschriften, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

HOOFDSTUK 5

Kweekschoolonderwijs

Artikel 72. 1. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de Kweekschoolwet en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

2. De uit 's Rijks kas bekostigde kweekscholen voor onderwijzers worden met ingang van de in het eerste lid genoemde datum opleidingsscholen voor onderwijzers met een afdeling voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, een en ander als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

3. De op 31 juli 1968 ingevolge artikel 21 van de Kweekschoolwet aangewezen, niet uit 's Rijks kas bekostigde, bijzondere kweekscholen worden geacht met ingang van 1 augustus 1968 te zijn aangewezen op grond van artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs.

4. Indien de inrichting van het onderwijs niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften daarop van toepassing tot 1 augustus 1972. Voor de schooljaren 1972—1973 en 1973—1974 kan het bevoegd gezag, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft onder goedkeuring van Onze minister, alsnog klassen vormen, waarin onderwijs wordt gegeven volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

Artikel 73. 1. Tot 1 januari 1972 wordt de gelegenheid gegeven tot het afleggen van het eerste gedeelte van het staats-examen eerste leerkring volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

2. Tot en met het jaar 1971 blijft de gelegenheid bestaan de akte van bekwaamheid als onderwijzer te verkrijgen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Zij, die in 1971 bij het examen ter verkrijging van deze akte zijn afgewezen, worden in het jaar 1972 nogmaals in de gelegenheid gesteld de akte te verkrijgen.

Artikel 74. Tot en met het jaar 1973 blijft de gelegenheid bestaan de akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer te verkrijgen volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften. Zij, die in 1973 bij het examen ter verkrijging van deze akte zijn afgewezen, worden in het jaar 1974 nogmaals in de gelegenheid gesteld de akte te verkrijgen.

Artikel 75. 1. De vergoeding van de kosten van de in artikel 72 bedoelde opleidingsscholen geschiedt tot 1 januari 1969 op de grondslag van de op 31 juli 1968 geldende voorschriften, waarbij 31 december 1968 als het einde van het lopende vijfjarige tijdvak wordt aangemerkt.

2. De vaststelling van de uitgaven voor gemeentelijke scholen, bedoeld in artikel 90 van de Wet op het voortgezet onderwijs, vindt voor het eerst plaats over het jaar 1969.

Artikel 76. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

Artikel 77. 1. In afwijking van artikel 76 kan Onze minister na overleg met het bevoegd gezag en met Onze minister van financiën bepalen, dat de vergoeding, bedoeld in artikel 53 van de Kweekschoolwet, en de vergoeding, bedoeld in artikel 26 van die wet, zoals dit luidde op 31 december 1955, worden vervangen door een uitkering ineens.

2. Artikel 104 van de Wet op het voortgezet onderwijs blijft buiten toepassing, voor zover het betreft onroerende zaken, waarvoor de vergoeding, bedoeld in het eerste lid, niet is vervangen door een uitkering ineens.

Artikel 78. Met betrekking tot de uit 's Rijks kas bekostigde scholen, bedoeld in dit hoofdstuk, blijven artikel 110, zevende lid, en artikel 113 van de Wet op het voortgezet onderwijs buiten toepassing, zolang het onderwijs niet in alle leerjaren is ingericht volgens afdeling I van titel II van die wet.

HOOFDSTUK 6

Overige vormen van beroepsonderwijs

§ 1. *Landbouwonderwijs*

Artikel 79. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de voorschriften, gegeven met betrekking tot de scholen, bedoeld in artikel 81, voor zover bij deze wet niet anders is bepaald.

Artikel 80. Voor de toepassing van deze paragraaf worden onder scholen mede verstaan de daaraan verbonden of afzonderlijke cursussen.

Artikel 81. De rijks- en van rijkswege gesubsidieerde scholen voor lager, middelbaar en hoger landbouw-, tuinbouw-, bosbouw- en landbouwtechnologieonderwijs worden met ingang van 1 augustus 1968 onderscheidenlijk scholen voor lager, middelbaar en hoger landbouwonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 82. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 81 bedoelde scholen niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, kan Onze minister, voor zover het een rijksschool betreft, daarvan afwijken en, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, goedkeuren, dat daarvan wordt afgeweken.

Artikel 83. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten en inrichtingskosten van de scholen, bedoeld in artikel 81, blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

§ 2. Middenstandsonderwijs

Artikel 84. Met ingang van 1 augustus 1968 vervalt de Interimregeling subsidiëring middenstandsonderwijs 1966.

Artikel 85. Voor de toepassing van deze paragraaf worden onder scholen mede verstaan cursussen.

Artikel 86. De scholen, gesubsidieerd ingevolge de Interimregeling subsidiëring middenstandsonderwijs 1966, worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middenstandsonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 87. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 86 bedoelde scholen niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, kan Onze minister goedkeuren, dat daarvan wordt afgeweken.

§ 3. Sociaal-pedagogisch onderwijs

Artikel 88. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de Rijksregeling subsidiëring sociaal-pedagogisch onderwijs 1964, het Besluit reglement C.I.O.S. en de subsidiebeschikking ten behoeve van de stichting R.-K. Centraal Instituut voor de Opvoeding van Sportleiders, gevestigd te Sittard.

Artikel 89. De ingevolge de Rijksregeling subsidiëring sociaal-pedagogisch onderwijs 1964 gesubsidieerde cursussen hogere sociale arbeid worden met ingang van 1 augustus 1968 cursussen voor hoger sociaal-pedagogisch onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 90. De ingevolge de Rijksregeling subsidiëring sociaal-pedagogisch onderwijs 1964 gesubsidieerde Cursus voor Maatschappelijk Werk „Huize Bergen”, scholen voor bezigheidstherapie en cursussen middelbare sociale arbeid worden met ingang van 1 augustus 1968 onderscheidenlijk scholen en cursussen voor middelbaar sociaal-pedagogisch onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 91. De door het Rijk in stand gehouden en gesubsidieerde centrale instituten voor de opleiding van sportleiders worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor middelbaar sociaal-pedagogisch onderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 92. Indien de inrichting van het onderwijs van de in de artikelen 89 tot en met 91 bedoelde scholen of cursussen niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, kan Onze minister, voor zover het een rijksschool of -cursus betreft, daarvan afwijken en, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school of cursus betreft, goedkeuren, dat daarvan wordt afgeweken.

Artikel 93. De op 31 juli 1968 voor vergoeding in aanmerking genomen stichtingskosten en inrichtingskosten van de scholen en cursussen, bedoeld in de artikelen 89 tot en met 91, blijven vergoed volgens de op die datum geldende voorschriften.

§ 4. Kunstonderwijs

Artikel 94. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de voorschriften, gegeven met betrekking tot de in artikel 95 bedoelde scholen.

Artikel 95. 1. De rijks- en van rijkswege gesubsidieerde scholen voor vakonderwijs op het gebied van muziek, dans,

kleinkunst en toneel worden met ingang van 1 augustus 1968 scholen voor kunstonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. In afwijking van het eerste lid worden de Nederlandse Beiaardschool te Amersfoort, het Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek te Utrecht, alsmede de van rijkswege gesubsidieerde opleidingen voor dansvakonderwijs, die niet tevens het algemeen voortgezet onderwijs verzorgen, en vakopleidingen aan muziekscholen met ingang van 1 augustus 1968 cursussen voor kunstonderwijs, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 96. Indien de inrichting van het onderwijs van de in artikel 95 bedoelde scholen of cursussen niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, kan Onze minister, voor zover het een rijksschool of -cursus betreft, daarvan afwijken en, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school of cursus betreft, goedkeuren, dat daarvan wordt afgeweken.

Artikel 97. De vergoeding van de stichtings- en inrichtingskosten van de in artikel 95 bedoelde scholen en cursussen geschiedt volgens door Onze minister te stellen regelen.

HOOFDSTUK 7

Onderwijs, als bedoeld in artikel V van de wet van 14 februari 1963, Stb. 74

Artikel 98. 1. De door het Rijk op grond van artikel V van de wet van 14 februari 1963, *Sib. 74*, tot het verlenen van grotere vrijheid van inrichting van het onderwijs, geheel of gedeeltelijk bekostigde scholen, die ten aanzien van de duur van de cursus, het leerplan en de bevoegdheden van de leraren overeenkomen met scholen, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs, worden met ingang van 1 augustus 1968 zodanige scholen.

2. Indien de inrichting van het onderwijs in het tweede en de volgende leerjaren niet voldoet aan de bij of krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven voorschriften, blijven de op 31 juli 1968 geldende voorschriften daarop van toepassing voor een tijdvak, overeenkomende met de duur van de cursus verminderd met een jaar.

HOOFDSTUK 8

Slotbepaling

Artikel 99. 1. Onze minister kan op verzoek van de gemeenteraad of van het schoolbestuur, al naar gelang het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, goedkeuren, dat in afwijking van de hoofdstukken 1 tot en met 7 van deze titel een gemeentelijke of een bijzondere school wordt omgezet in een andere school, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. Een verzoek, als bedoeld in het eerste lid, moet worden ingediend voor 1 februari 1968.

3. Indien Onze minister de goedkeuring weigert, is artikel 71 van de Wet op het voortgezet onderwijs van overeenkomstige toepassing.

TITEL V

Wijzigingen in andere wetten

Artikel 100. In de Wet op het wetenschappelijk onderwijs worden met ingang van 1 augustus 1968 de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 26, tweede lid onder *a*, wordt gelezen:

a. in de faculteit der godgeleerdheid de afdeling A en de afdeling B van een gymnasium;

B. Na artikel 26, tweede lid, wordt een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:

3. In het tweede lid van dit artikel wordt onder de afdeling A en de afdeling B van een gymnasium mede begrepen de gelijknamige afdeling van een gymnasium ingevolge de hoger-onderwijswet en wordt onder de afdeling A en de afdeling B van een atheneum mede begrepen onderscheidenlijk de hogereburgerschool A en de hogereburgerschool B.

C. Artikel 26, derde lid(oud) en vierde lid, worden ver-nummerd tot vierde en vijfde lid.

D. Artikel 26, vierde lid, wordt gelezen:

4. Tot het afleggen van de examens in een der in de artikelen 17, derde lid, en 22 bedoelde interfaculteiten geeft toegang elk getuigschrift, dat ingevolge het tweede en het derde lid toegang geeft tot het afleggen der examens in ten minste een der faculteiten of afdelingen, die de interfaculteit samenstellen. Van deze regel kan worden afgeweken in nader in het academisch statuut te omschrijven gevallen.

E. Aan artikel 26, vijfde lid, wordt toegevoegd:

Voor de toepassing van dit lid wordt onder gymnasium mede begrepen het gymnasium ingevolge de hoger-onderwijswet en, voor zover het de toegang tot de examens in de faculteit der godgeleerdheid, tot die in de notariële en de fiscale studierichting in de faculteit der rechtsgeleerdheid alsmede tot die in de wijsbegeerte in de centrale interfaculteit betreft, onder atheneum mede een hogereburgerschool.

F. In artikel 27, eerste lid, wordt na de woorden „volledig bevoegd onderwijzer, bedoeld” ingevoegd: in artikel 29, vierde lid onder *b*, van de Wet op het voortgezet onderwijs, en.

G. Aan artikel 27 worden een vijfde en een zesde lid toegevoegd, luidende:

5. Het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd staats-examen voor het notariaat, bedoeld in de artikelen 11 tot en met 14 van de Wet op het notarisambt, zoals deze artikelen luiden voor de inwerkingtreding van de wet van 30 oktober 1958, *Stb.* 494, en in artikel III onder A van laatstgenoemde wet, geeft toegang tot het afleggen van de examens in de notariële studierichting in de faculteit der rechtsgeleerdheid.

6. Het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen in de belastingwetenschappen aan de Rijksbelastingacademie te Rotterdam, van de door Onze minister daarmede te dezer zake gelijkgestelde examens en — in geval de studie aan de Rijksbelastingacademie is aangevangen doch nog niet is voltooid — het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd sur-numerairexamen aan die academie geven toegang tot het afleggen van de examens in de fiscale studierichting in de faculteit der rechtsgeleerdheid.

Artikel 101. Artikel VIII van de wet van 14 februari 1963, *Stb.* 74, tot het verlenen van grotere vrijheid van inrichting van het onderwijs wordt gelezen:

Artikel VIII

Van de bevoegdheden, verleend bij of krachtens de artikelen V en VI van deze wet, wordt na 31 juli 1968 geen gebruik meer gemaakt.

Artikel 102. In de wet van 21 februari 1919, *Stb.* 49, houdende instelling van een Onderwijsraad, zoals deze wet laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 23 januari 1958, *Stb.* 45, worden met ingang van 1 augustus 1968 de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 1, tweede lid, vervalt „vier”.

B. Artikel 1, derde lid, wordt gelezen:

3. De afdelingen behandelen onderscheidenlijk de vraagstukken betreffende:

- a*. het wetenschappelijk onderwijs;
- b*. het voortgezet onderwijs;
- c*. het lager onderwijs en het kleuteronderwijs.

C. Artikel 1, vierde lid, wordt gelezen:

4. Door Ons kunnen afdelingen in onderafdelingen worden verdeeld.

D. Aan artikel 4 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. Een afdeling kan haar onderafdelingen machtiging verlenen tot het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in het eerste en het tweede lid.

Artikel 103. Artikel 2 eerste volzin van de Leerplichtwet wordt met ingang van 1 augustus 1968 gelezen:

Deze wet verstaat onder „school”:

a. een openbare of een uit de openbare kas bekostigde bijzondere dagschool voor gewoon lager onderwijs, buitengewoon lager onderwijs of voortgezet onderwijs;

b. een ingevolge artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs aangewezen bijzondere dagschool voor voortgezet onderwijs;

c. een andere dagschool, die wat de inrichting van het onderwijs en de bevoegdheden van de leraren betreft, overeenkomt met een van de onder *a* genoemde scholen.

Artikel 104. In de Schoolgeldwet worden met ingang van 1 augustus 1968 de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 1, eerste lid, wordt gelezen:

1. De regeling van de heffing en invordering van het schoolgeld voor leerlingen van de uit de openbare kas bekostigde dagscholen, met uitzondering van de scholen voor kleuteronderwijs, geschiedt met inachtneming van de bepalingen van deze wet.

B. Artikel 2 wordt gelezen:

Artikel 2. 1. Geen schoolgeld wordt geheven voor het verstrekken van onderwijs aan leerlingen van scholen voor gewoon lager onderwijs en buitengewoon lager onderwijs.

2. Evenmin wordt schoolgeld geheven voor het verstrekken van onderwijs aan leerlingen van het eerste en het tweede leerjaar van scholen voor voortgezet onderwijs, die aansluiten op het gewoon lager onderwijs.

C. Artikel 3 wordt gelezen:

Artikel 3. Schoolgeld wordt geheven voor het verstrekken van onderwijs aan leerlingen van:

a. de in het vorige artikel niet genoemde leerjaren van scholen voor voortgezet onderwijs;

b. de overige scholen voor voortgezet onderwijs.

D. Artikel 15, tweede lid, wordt gelezen:

2. Eveneens geschiedt door het Rijk de heffing van de schoolgelden, verschuldigd voor de leerlingen van de bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs.

E. Artikel 21, tweede en derde lid, vervalt.

F. Artikel 30 wordt gelezen:

Artikel 30. Indien de invordering van het schoolgeld voor leerlingen van een bijzondere school door het schoolbestuur geschiedt, zendt de in artikel 16, eerste lid, bedoelde inspecteur de kohieren of de vastgestelde lijsten van aanslagen ter inning aan dat bestuur. Ondergaat een aanslag een wijziging of wordt zij vernietigd, dan zendt hij een afschrift van de beschikking of de uitspraak aan dat bestuur.

G. Artikel 32, tweede lid, wordt gelezen:

2. Met betrekking tot de schoolgeldmaatstaf, welke de besturen van de uit de openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs behoeven voor het vaststellen van een

aanvullende bijdrage dan wel voor het in bruikleen verstrekken van boeken en leermiddelen, is het eerste lid ten aanzien van alle leerlingen van overeenkomstige toepassing, mits de besturen bij de aanvraag doen blijken van de instemming van de schoolgeldplichtige.

H. Artikel 33 vervalt.

I. Artikel 34, eerste lid, wordt gelezen:

1. Voor zover de schoolgelden, verschuldigd voor de leerlingen van bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs, door het Rijk worden ingevorderd, doet de in artikel 16, eerste lid, bedoelde inspecteur binnen twee weken na afloop van het schoolgeldjaar aan het schoolbestuur mededeling van het over dat jaar aan schoolgeld ontvangen bedrag.

Artikel 105. In de Wet bescherming leerlingen tegen besmettingsgevaar wordt met ingang van 1 augustus 1968 de volgende wijziging aangebracht:

De omschrijving in artikel 1 van „inrichting van onderwijs” wordt gelezen: elke inrichting van onderwijs, met inbegrip van een daaraan verbonden internaat, waarover zich krachtens wettelijk voorschrift rijksschooltoezicht uitstrekt, of waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk, middellijk of onmiddellijk uit openbare kassen worden voldaan, met uitzondering van de militaire en policiaire inrichtingen van onderwijs en van de instellingen van wetenschappelijk onderwijs.

Artikel 107. In de Financiële-Verhoudingswet 1960 worden met ingang van het uitkeringsjaar 1969 de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 5, eerste lid, wordt gelezen:

1. Uit het fonds wordt jaarlijks aan elke gemeente een uitkering gedaan ter bestrijding van de door de gemeente te dragen kosten van het openbaar en bijzonder gewoon lager onderwijs en het buitengewoon lager onderwijs.

B. De aanhef van artikel 5, tweede lid, wordt gelezen: De uitkering bestaat, voor zover zij betreft het gewoon lager onderwijs, uit de volgende onderdelen: .

C. Hoofdstuk III vervalt.

TITEL VI

Overige inpassings- en overgangsregelingen

HOOFDSTUK I

Bewijzen van bekwaamheid en van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding

Artikel 108. Naast de bewijzen van bekwaamheid, bedoeld in artikel 33, eerste lid onder *b*, van de Wet op het voortgezet onderwijs, gelden de in de bijlage bij deze wet genoemde bewijzen als bewijzen van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs in de vakken en aan de scholen, in die bijlage aangegeven. Onze minister kan, de Onderwijsraad gehoord, aan de bewijzen van bekwaamheid, genoemd in de bijlage, de bevoegdheid verbinden tot het geven van voortgezet onderwijs in andere vakken of aan andere scholen.

Artikel 109. De bezitter van een bewijs van bekwaamheid, dat niet is genoemd in de bijlage bij deze wet, doch waaraan ingevolge de op 31 juli 1968 geldende voorschriften bevoegdheid tot het geven van onderwijs is verbonden, blijft bevoegd voor de soort van scholen, waartoe de in die voorschriften genoemde scholen ingevolge titel IV gaan behoren, indien hij

tussen 31 augustus 1963 en 1 augustus 1968 op grond van dat bewijs onderwijs heeft gegeven.

Artikel 110. Tot een door Ons te bepalen datum kan Onze minister, de Onderwijsraad gehoord, aan bewijzen van bekwaamheid, niet genoemd in de bijlage bij deze wet, de bevoegdheid verbinden tot het geven van voortgezet onderwijs in de vakken en aan de scholen, door hem aangegeven.

Artikel 111. Naast de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding, bedoeld in artikel 33, eerste lid onder *c*, van de Wet op het voortgezet onderwijs, gelden als zodanig de op 31 juli 1968 bestaande bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding. Indien dit in de bijlage bij deze wet is aangegeven, is naast het bewijs van bekwaamheid het bezit vereist van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding.

Artikel 112. Een ontheffing, als bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Nijverheidsonderwijswet, wordt met ingang van 1 augustus 1968 geacht te zijn gegeven op grond van artikel 33, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voor de soort van scholen, waartoe de in de beschikking genoemde scholen ingevolge titel IV van deze wet gaan behoren.

Artikel 113. Als bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs wordt tevens aangemerkt hij, die in het schooljaar 1967—1968 onderwijs heeft gegeven in een vak, waarvoor geen bewijs van bekwaamheid is aangewezen, indien hij ingevolge de op 31 juli 1968 geldende voorschriften als daartoe bevoegd is aangemerkt. Deze bevoegdheid geldt voor de soort van scholen, waartoe de school, waaraan hij in dat schooljaar was verbonden, ingevolge titel IV gaat behoren.

Artikel 114. Tot een door Ons te bepalen datum kan Onze minister met betrekking tot vakken, waarvoor geen bewijs van bekwaamheid is aangewezen, verklaren, dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs in vakken en aan scholen, door hem aangegeven, en van een bewijs, als bedoeld in artikel 33, eerste lid onder *c*, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 115. 1. Tot een door Ons te bepalen datum wordt de gelegenheid gegeven een examen af te leggen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs, nijverheidsonderwijs of landbouwonderwijs en van het bij die akte behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding volgens de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.

2. De in het eerste lid bedoelde voorschriften kunnen, voor zover zij door Ons zijn vastgesteld, bij algemene maatregel van bestuur en, voor zover zij door Onze minister zijn vastgesteld, door hem worden gewijzigd.

Artikel 116. 1. Tot een door Ons te bepalen datum kunnen de akten van bekwaamheid, bedoeld in artikel 129*bis*, eerste lid onder *c*, van de Lager-onderwijswet 1920, worden verkregen door het met gunstig gevolg afleggen van een examen voor een of meer jaarlijks door Onze minister in te stellen commissies.

2. Voor de toelating tot het examen voor de akten lichamelijke oefening, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, Spaanse taal, Friese taal, Esperanto, wiskunde, handelskennis, handarbeid, landbouwkunde en tuinbouwkunde is vereist het bezit van een akte van bekwaamheid als onderwijzer of van een ander bewijs van bekwaamheid, door Onze minister aangewezen.

3. Voor de toelating tot het examen voor de akten tekenen, huishoudkunde en nuttige handwerken voor meisjes zijn vereist

een bij algemene maatregel van bestuur te stellen leeftijd en het bezit van een akte van bekwaamheid als onderwijzer of van een ander door Onze minister voor elk van die vakken aangewezen bewijs.

4. Voor de toelating tot het examen voor de akte vrouwelijke handwerken is vereist het bezit van de akte nuttige handwerken voor meisjes of van de aantekening voor dit vak, bedoeld in artikel 129bis, vierde lid, van de Lager-onderwijswet 1920.

5. Al hetgeen verder de examens betreft, wordt geregeld bij algemene maatregel van bestuur, de Onderwijsraad gehoord. Daarbij kan worden bepaald het bedrag, dat voor de toelating tot deze examens verschuldigd is.

6. Onze besluiten van:

10 september 1955, *Stb.* 413, 416, 417, 418, 419 en 420,

5 februari 1960, *Stb.* 50, 51, 52 en 53,

2 augustus 1960, *Stb.* 339,

23 december 1964, *Stb.* 574,

zoals deze besluiten sedertdien zijn gewijzigd, worden geacht te zijn gegeven ter uitvoering van het vijfde lid van dit artikel.

HOOFDSTUK 2

Rechtspositie personeel

Artikel 117. 1. Indien ingevolge de op 31 juli 1968 geldende voorschriften de bevoegdheid is vervallen tot het geven van onderwijs, dat met ingang van 1 augustus 1968 in de Wet op het voortgezet onderwijs wordt geregeld, wordt de bevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijs geacht te zijn vervallen op grond van artikel 41 van die wet.

2. Met betrekking tot de gevallen, bedoeld in het eerste lid, is artikel 41, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs van toepassing.

Artikel 118. Op geschillen, die ingevolge de op 31 juli 1968 geldende voorschriften bij een commissie van beroep aanhangig zijn gemaakt, blijft de op die datum geldende regeling van toepassing.

HOOFDSTUK 3

Bekostiging

Artikel 119. 1. Onze minister kan, de Onderwijsraad gehoord, voor de jaren 1968 en 1969 scholen, als bedoeld in afdeling I van titel II van de Wet op het voortgezet onderwijs, waaraan naar zijn oordeel behoefte bestaat, voor bekostiging in aanmerking brengen.

2. Al naar gelang het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, geschiedt de bekostiging op verzoek van de gemeenteraad of het schoolbestuur.

3. Deze verzoeken worden voor 1 november 1967 bij Onze minister ingediend. Zij zijn met redenen omkleed, vermelden de aard en de plaats van vestiging van de school en gaan vergezeld van een prognose omtrent de te verwachten omvang.

Artikel 120. 1. Onze minister stelt voor 1 oktober 1969 het eerste plan van scholen vast, bedoeld in hoofdstuk I van titel III van de Wet op het voortgezet onderwijs. Het omvat de scholen, die in de jaren 1970, 1971 en 1972 voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking zullen worden gebracht.

2. Een verzoek om opneming in het plan, bedoeld in het eerste lid, wordt voor 1 februari 1968 bij Onze minister ingediend.

TITEL VII

Slotbepalingen

Artikel 121. De artikelen 26 en 29, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs treden in werking met ingang van 1 augustus 1968, voor zover dit nog niet is geschied.

Artikel 122. Met ingang van 1 augustus 1968 vervalt de wet van 28 juli 1924, *Stb.* 376, betreffende onthouding van rijkssubsidie aan na 6 oktober 1921 geopende hogereburgerscholen en gymnasia, zoals deze wet is gewijzigd bij de wet van 2 april 1948, *Stb.* I 127.

Artikel 123. 1. Met ingang van 1 augustus 1968 vervalt de Garantiewet leningen voorbereidend hoger en middelbaar onderwijs, kweekscholen en opleidingsscholen voor kleuterleidsters.

2. De ingevolge artikel 1 van de in het eerste lid genoemde wet verleende garanties blijven van kracht. Garanties kunnen volgens de voorschriften van die wet alsnog worden verleend voor de rente en aflossing van geldleningen, die worden aangegaan ter vervanging van leningen, waarvan de rente en aflossing op grond van die wet waren gewaarborgd.

Artikel 124. 1. Met ingang van 1 augustus 1968 vervalt de Garantiewet leningen N.O.

2. De ingevolge artikel 1 van de in het eerste lid genoemde wet verleende garanties blijven van kracht. Garanties kunnen volgens de voorschriften van die wet alsnog worden verleend voor de rente en aflossing van geldleningen, die worden aangegaan ter vervanging van leningen, waarvan de rente en aflossing op grond van die wet waren gewaarborgd.

Artikel 125. Met ingang van 1 augustus 1968 vervallen de wet van 11 juli 1963, *Stb.* 346, en de artikelen 122, tweede lid, en 135, eerste lid, van de hoger-onderwijswet.

Artikel 126. Bij twijfel, of aangelegenheden, die betrekking hebben op een tijdvak of tijdstip, gelegen voor 1 augustus 1968, moeten worden behandeld volgens de oude of volgens de nieuwe bepalingen, beslist Onze minister, volgens welke bepalingen de behandeling geschiedt.

Artikel 127. 1. Deze wet kan worden aangehaald als „Overgangswet W.V.O.”.

2. Zij treedt in werking met ingang van 1 augustus 1967.

Artikel 128. De gewijzigde tekst van de Wet op het voortgezet onderwijs wordt door Onze minister in een doorlopende reeks van artikelen genummerd en de verwijzingen in de Wet op het voortgezet onderwijs en in de titels IV tot en met VI van deze wet worden daarmee in overeenstemming gebracht. De gewijzigde tekst van de Wet op het voortgezet onderwijs en van de titels IV tot en met VI van deze wet wordt door de zorg van Onze minister van justitie opnieuw in het *Staatsblad* geplaatst.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 30 juni 1967.

JULIANA.

De minister van onderwijs en wetenschappen,
VERINGA.

De staatssecretaris van onderwijs en wetenschappen,
GROSHEIDE.

De minister van landbouw en visserij,
P. J. LARDINOIS.

De minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk,
M. KLOMPÉ.

Uitgegeven de vijfentwintigste juli 1967.

De minister van justitie a.i.,
H. K. J. BEERNINK.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

- Bijl. Hand. II 65/66, 8453;
- Bijl. Hand. II 66/67, 8453; Hand. II 66/67, bladz. 1079—1094, 1101—1138, 1143—1162.
- Bijl. Hand. I 66/67, 8453;
- Bijl. Hand. I 1967, 8453; Hand. I 1967, bladz. 226—254.

BIJLAGE

bedoeld in hoofdstuk 1 van titel VI

CODERING VAN DE SOORTEN VAN ONDERWIJS

(gebruikt in de kolommen IV en V van de bijlage)

1. voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (klassen 2 t/m 6) en hoger algemeen voortgezet onderwijs (klassen 4 en 5)
2. hoger algemeen voortgezet onderwijs (klassen 1 t/m 3) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (klasse 1)
3. middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
4. lager algemeen voortgezet onderwijs (afzonderlijke scholen)
5. lager technisch onderwijs
6. middelbaar technisch onderwijs
7. hoger technisch onderwijs
8. lager huishoud- en nijverheidsonderwijs
9. middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs
10. hoger huishoud- en nijverheidsonderwijs
11. lager landbouwonderwijs
12. middelbaar landbouwonderwijs
13. hoger landbouwonderwijs
14. lager middenstandsonderwijs
15. middelbaar middenstandsonderwijs
16. hoger middenstandsonderwijs
17. lager economisch en administratief onderwijs
18. middelbaar economisch en administratief onderwijs
19. hoger economisch en administratief onderwijs
20. opleiding kleuterleidsters
21. opleiding onderwijzers
22. opleiding leraren en leraressen (N-akten en L-akten)
23. middelbaar sociaal-pedagogisch onderwijs
24. hoger sociaal-pedagogisch onderwijs
25. kunstonderwijs

ALGEMENE OPMERKINGEN

- I. De bezitter van een bewijs van bekwaamheid, genoemd onder I tot en met 38, dient tevens in het bezit te zijn van het desbetreffende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding, indien dit is vereist ingevolge de op 31 juli 1968 geldende voorschriften.
- II. In kolom II wordt onder „Q” verstaan: het bewijs van met goed gevolg afgelegd examen in de theorie van onderwijs en opvoeding volgens het programma, genoemd onder Q van het Koninklijk besluit van 2 februari 1864, *Stb.* 8.
- III. In kolom II wordt onder „p.g.” verstaan: het pedagogisch getuigschrift voor het nijverheidsonderwijs, verkregen ingevolge het Besluit paedagogisch getuigschrift N.O., of een verklaring, getuigschrift of bewijs, dat bij of krachtens dat besluit met het eerstgenoemde getuigschrift is gelijkgesteld.
- IV. De bezitter van een bewijs van bekwaamheid, genoemd onder I t/m 24 is tevens bevoegd voor andere vakken aan scholen voor voortgezet onderwijs, indien hem op grond van het academisch statuut onderwijsbevoegdheid in die vakken is verleend.
- V. De bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de handelswetenschappen en in de handelskennis omvat mede de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in die onderdelen van deze vakken, die als afzonderlijk vak in het leerplan zijn opgenomen.

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
1	getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen klassieke taal en letterkunde	Grieks, Latijn, oude geschiedenis	1 t/m 25	
2	idem Nederlandse taal en letterkunde	Nederlands geschiedenis	1 t/m 25 1 t/m 25	indien geschiedenis een vak van het kandidaatsexamen of bijvak bij het doctoraal examen is geweest
3	idem Romaanse taal en letterkunde	Frans Spaans	1 t/m 25 1 t/m 25	hoofdvak bij het doctoraal examen Frans hoofdvak bij het doctoraal examen Spaans
4	idem Germaanse taal en letterkunde	Duits Fries Engels	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	hoofdvak bij het doctoraal examen Duits hoofdvak bij het doctoraal examen Fries hoofdvak bij het doctoraal examen Engels
5	idem geschiedenis	geschiedenis en staatsinrichting aardrijkskunde	1 t/m 25 1 t/m 25	indien de natuurkundige aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaatsexamen en tevens de sociale aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaats- en van het doctoraal examen
		economie Nederlands bijbelkennis en cultuurgeschiedenis van het Christendom	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	indien bijvak van het doctoraal examen indien bijvak van het doctoraal examen indien kandidaatsexamen theologie
6	idem culturele antropologie	aardrijkskunde	1 t/m 25	indien kandidaatsexamen in sociale aardrijkskunde is afgelegd en dit vak bovendien voor het doctoraal examen is gekozen
7	idem natuurkundige aardrijkskunde	aardrijkskunde	1 t/m 25	indien volkenkunde deel heeft uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen
		sterrenkunde	1 t/m 25	indien is geëxamineerd in de sterrenkunde
8	idem sociale aardrijkskunde	aardrijkskunde economie	1 t/m 25 1 t/m 25	indien staathuishoudkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		geschiedenis	1 t/m 25	indien geschiedenis deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
9	idem biologie	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 25	
10	idem wis- en natuurkunde: of wiskunde en natuurwetenschappen	aardkunde farmacie wiskunde natuurkunde scheikunde sterrenkunde	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen indien sterrenkunde deel heeft uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen
		mechanica	1 t/m 25	indien mechanica, wiskunde, sterrenkunde of natuurkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
11	idem economische wetenschappen	economische wetenschappen economie handelswetenschappen handelskennis recht	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	indien handelsrecht deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		staatsinrichting	1 t/m 25	indien staatsinrichting deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen

1056

1967

12	idem prehistorie	aardrijkskunde	1 t/m 25	indien de natuurkundige of de sociale aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaats- en het doctoraal examen
13	idem Nederlands recht	recht staatsinrichting economie	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	indien dit vak deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
14	idem muziekwetenschappen	muziek	1 t/m 25	voor 25: met uitzondering van de scholen voor muziekvakonderwijs
15	idem letteren en wijsbegeerte of letteren	Hebreeuws	1 t/m 25	indien hoofd- of bijvak Hebreeuws
16	idem godgeleerdheid of theologie	Hebreeuws	1 t/m 25	indien de uitlegging van de geschriften van het Oude Testament deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		bijbelkennis en cultuurgeschiedenis van het Christendom	1 t/m 25	
17	idem actuariële wetenschappen	wiskunde	1 t/m 25	
18	idem psychologie	psychologie opvoedkunde en algemene didactiek	1 t/m 25 1 t/m 25	indien opvoedkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
19	idem opvoedkunde	opvoedkunde en algemene didactiek psychologie filosofie	1 t/m 25 1 t/m 25 1 t/m 25	indien kandidaatsexamen psychologie indien kandidaatsexamen filosofie
20	idem filosofie of wijsbegeerte	opvoedkunde en algemene didactiek filosofie	1 t/m 25 1 t/m 25	indien opvoedkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
21	idem geneeskunde	gezondheidsleer, fysiologie en anatomie	1 t/m 25	
22	idem diergeneeskunde	gezondheidsleer, fysiologie en anatomie	1 t/m 25	
23	idem vrije studierichting in de aardrijkskunde	aardrijkskunde	1 t/m 25	indien behaald voor 1-9-1952
24	diploma van arts	gezondheidsleer, fysiologie, anatomie, e.h.b.o. en verbandleer	1 t/m 25	
25	een ander ingevolge het academisch statuut (Stb. 1963, 380) aan een Nederlandse universiteit of economische hogeschool verkregen getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen	de vakken, waarin ingevolge dit statuut onderwijsbevoegdheid is toegekend	1 t/m 25	
26	getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen bouwkundig ingenieur	beschrijvende meetkunde, stereometrie en handtekenen	5 t/m 25	voor 5 t/m 25: bovendien vaktekenen en construeren en de theoretisch-technische vakken in de vakrichting van het getuigschrift, indien de bezitter na het behalen van het getuigschrift ten minste 3 jaren als ingenieur werkzaam is geweest in de vakrichting van het getuigschrift, e.e.a. ten genoegen van Onze minister
		wiskunde	2 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	
		natuurkunde en mechanica	3 t/m 6	
27	idem civiel ingenieur	wiskunde en mechanica natuurkunde	1 t/m 25 2 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	idem
28	idem elektrotechnisch ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem

1967

1057

Stb. 386

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
29	idem geodetisch ingenieur	wiskunde en sterrenkunde natuurkunde en mechanica	1 t/m 25 2 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	idem
30	idem metaalkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde, mechanica en scheikunde	1 t/m 25	idem
31	idem mijnbouwkundig ingenieur	aardkunde/delfstofkunde, wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
32	idem natuurkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
33	idem scheepsbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
34	idem scheikundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde, mechanica en scheikunde	1 t/m 25	idem
35	idem vliegtuigbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
36	idem werktuigbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
37	idem wiskundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 25	idem
38	idem landbouwkundig ingenieur	biologie (met inbegrip van kennis der natuur), natuurkunde, scheikunde en economische wiskunde landbouwtechnische vakken	1 t/m 25 3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23 8 t/m 13 en 22	indien op grond van het Landbouwhogeschoolstatuut onder- wijsbevoegdheid in deze vakken is verkregen, een en ander met inachtname van algemene opmerking I indien wiskunde deel heeft uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen voor zover deze vakken deel hebben uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen
39	van de Koninklijke Landmacht: officier van de verbindingdienst officier van de artillerie officier van de genie officier van de technische dienst	wiskunde en natuurkunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 18, 20 en 21	indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan de K.M.A.
40	van de Koninklijke Luchtmacht: officier van de vliegdiens officier van de elektrotechnische dienst officier van de technische dienst	wiskunde wiskunde en natuurkunde wiskunde en natuurkunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 18, 20 en 21 idem idem	indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan de K.M.A. idem idem
41	van de Koninklijke Marine: officier van het korps zeeofficieren en van het korps officieren-vlieger officier van het korps zeeofficieren officier van het korps officieren van de techni- sche dienst en van de elektrotechnische dienst officier van het korps van de technische dienst	wiskunde en natuurkunde zeevaartkunde en zeemanschap wiskunde, natuurkunde en mechanica calorische werktuigen, werktuigbouw- kundig tekenen en scheepswerktuig- kunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 18, 20 en 21 5 en 6 1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 18, 20 en 21 5 en 6	voor 1 en 2: indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan het K.I.M. indien hij ten minste vijf jaren diensttijd als zodanig heeft vervuld voor 1 en 2: indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan het K.I.M. indien hij ten minste vijf jaren diensttijd als zodanig heeft vervuld
42	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII B)	Nederlands	1 t/m 25	
43	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII)	Nederlands	1 t/m 25	
44	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Franse taal en letterkunde + Q (schoolakte Frans m.o. B)	Frans	1 t/m 25	
45	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Engelse taal en letterkunde + Q (schoolakte Engels m.o. B)	Engels	1 t/m 25	
46	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Duitse taal en letterkunde + Q (schoolakte Duits m.o. B)	Duits	1 t/m 25	
47	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	wiskunde	1 t/m 25	
48	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de wiskunde + Q (schoolakte K V)	wiskunde	1 t/m 25	
49	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	natuurkunde	1 t/m 25	
50	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de scheikunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	scheikunde	1 t/m 25	
51	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde of in de natuurkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding, met de aantekening voor onderwijsbevoegd- heid voor kosmografie	sterrenkunde	1 t/m 25	
52	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de plant- en dierkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 25	
53	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de plant- en dierkunde + Q (schoolakte K IV)	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 25	
54	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de geschiedenis + Q (schoolakte K VIII)	geschiedenis	1 t/m 25	
55	akte van bekwaamheid tot het geven van mid- delbaar onderwijs in de aardrijkskunde + Q (schoolakte K IX)	aardrijkskunde	1 t/m 25	

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
56	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de staatsinrichting + Q (schoolakte K XI)	staatsinrichting	1 t/m 25	
57	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de staathuishoudkunde en de statistiek + Q (schoolakte K X)	economische wetenschappen I, economie	1 t/m 25	economische wetenschappen I omvat algemene economische theorie en statistiek
58	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 25	economische wetenschappen II omvat bedrijfseconomie en bedrijfsadministratie
59	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden + Q (schoolakte K XII)	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 25	idem
60	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + Q (schoolakte K XII B)	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 25	idem
61	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in het tekenen, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 21, 23 en 24 1 t/m 25	
62	akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 29-11-1932, Stb. 566: akte MA akten MA + MB	tekenen tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 6, 8 t/m 19, 21, 23 en 24 1 t/m 21, 23 en 24 1 t/m 25	voor 1: uitsluitend voor de h.a.v.o.-afdeling en de klassen 4 en 5 h.a.v.o. en mits het opgemerkte bij nr. 69 van toepassing is voor 21: mits tevens in het bezit van een der bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 201, 202, 203, tenzij het opgemerkte bij nr. 69 van toepassing is
63	akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28-5-1936, Stb. 366: akte MA akten MA + MB akte MA, behaald voor 1-1-1936, + akte MB	tekenen tekenen kunstgeschiedenis tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 6, 8 t/m 19, 21, 23 en 24 1 t/m 21, 23 en 24 1 t/m 25 1 t/m 21, 23 en 24 1 t/m 25	voor 1 en 21: zie opmerking bij nr. 62
64	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	lichamelijke oefening	1 t/m 25	
65	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, tevens Q (schoolakte P)	lichamelijke oefening	1 t/m 25	
66	akte van bekwaamheid tot het geven van schoolonderwijs in het schoonschrijven	schrijven	1 t/m 25	
67	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal en letterkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	Fries	1 t/m 25	
68	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in een levende taal, anders dan Frans, Duits, Engels of Fries, + Q	de desbetreffende taal	1 t/m 25	
69	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII A)	Nederlands	1 t/m 18, 20 t/m 25	voor 1 en 21: de bezitter van een of meer van de bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 69 t/m 76, 79, 80, 194 en 199, is niet bevoegd voor het v.w.o.; voor de h.a.v.o.-afdeling, de klassen 4 en 5 h.a.v.o. en de opleidingsschool voor onderwijzers is hij slechts bevoegd, indien hij op 31 juli 1968 als bevoegd leraar bij het kweekschoolonderwijs werkzaam was
70	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Franse taal en letterkunde + Q (schoolakte Frans m.o. A)	Frans	1 t/m 18, 20 t/m 25	idem
71	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Engelse taal en letterkunde + Q (schoolakte Engels m.o. A)	Engels	1 t/m 18, 20 t/m 25	idem
72	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Duitse taal en letterkunde + Q (schoolakte Duits m.o. A)	Duits	1 t/m 18, 20 t/m 25	idem
73	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	wiskunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	idem voor 25: met uitzondering van de opleiding voor architect en stedenbouwkundige
74	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + Q (schoolakte K I)	wiskunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	voor 1 en 21: zie opm. bij nr. 69 voor 25: zie opm. bij nr. 73
75	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde en de scheikunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	natuurkunde en scheikunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25	voor 1 en 21: zie opm. bij nr. 69 voor 25: zie opm. bij nr. 73
76	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde, de scheikunde en de kosmografie + Q (schoolakte K III)	natuurkunde en scheikunde sterrenkunde	1 t/m 6, 8 t/m 12, 14 t/m 21, 23 t/m 25 1 t/m 25	voor 1 en 21: zie opm. bij nr. 69 voor 25: zie opm. bij nr. 73 voor 7 en 22: met uitzondering van de nautische opleidingen
77	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23	

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
78	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + Q (schoolakte K XII A)	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23	
79	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in het tekenen, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	tekenen	1 t/m 6, 8 t/m 21, 23 en 24	voor 1 en 21: zie opm. bij nr. 62
80	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	Fries	1 t/m 25	voor 1 en 21: zie opm. bij nr. 69
81	N a + p.g.	vervaardigen van eenvoudige onder- en bovenkleding en van huishoudgoed materialenkennis handvaardigheid (naaldvakken)	1 t/m 25 8, 9 en 23 1 t/m 25	
82	N b + p.g.	praktijk timmeren en machinale houtbewerking materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid houtbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
83	N c + p.g.	praktijk metselen materialen- en gereedschapskennis	5, 6, 7 en 22 5 en 6	
84	N d + p.g.	eenvoudige handwerktechnieken, stofversieren en tekenen handvaardigheid (handwerken)	4, 8, 14 en 17 3, 4, 8, 9, 14, 15, 17, 18, 20 en 23	voor 9: met uitzondering van de opleidingen kostuumnaaien en couture
85	N e + p.g.	praktijk schilderen materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie handvaardigheid schilderen	5, 6 en 22 5 en 6 5	
86	N f + p.g.	praktijk meubelmaken, fijne houtbewerking met inbegrip van machinale houtbewerking materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid houtbewerken	5, 6 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
87	N g y	lichamelijke oefening aan meisjes met uitzondering van onderwijs in zwemmen	3, 4, 8, 14 en 17	
88	N h + p.g.	praktijk plaatwerken, vuurwerken en constructiebankwerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
89	N i + p.g.	praktijk elektrisch en autogeen lassen en constructiebankwerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	

90	N j + p.g.	praktijk metaalbewerken voor de werktuigbouw materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
91	N k + p.g.	praktijk fijnmetaalbewerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
92	N l + p.g.	praktijk letterzetten materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en algemene grafische theorie	5, 6 en 22 5 en 6	
93	N m + p.g.	praktijk boekdrukken materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en algemene grafische theorie	5, 6 en 22 5 en 6	
94	N o + p.g.	praktijk vervaardigen damesmantels en -kostuums, heren- en kinderbovenkleding materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en patroontekenen	5 t/m 10 en 22 5, 6, 8 en 9	
95	N p h + p.g.	praktijk met de hand vervaardigen van schoeisel materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie, bediening stik- en afwerk-machines	5, 6, 7 en 22 5 en 6	
96	N p m + p.g.	praktijk machinaal vervaardigen van schoeisel materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie, kennis werktuigen en machines	5, 6, 7 en 22 5 en 6	
97	N q + p.g.	dameskleermaken handvaardigheid (naaldvakken)	8, 9, 10 en 22 1 t/m 25	
98	N r + p.g.	vervaardigen fijne lingeerie en fijn huishoudgoed handvaardigheid (naaldvakken)	8, 9, 10 en 22 1 t/m 25	
99	N s + p.g.	handwerktechnieken, stofversieren en vervaardigen van kunstnaaldwerk handvaardigheid (handwerken)	8 t/m 10 en 22 1 t/m 25	
100	N t + p.g.	boetseren materialen- en gereedschapskennis	5, 6, 7, 22 t/m 24 5 en 6	
101	N u + p.g.	praktijk elektrotechnische montage materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
102	N w + p.g.	praktijk motorrijtuigherstellen materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	
103	N z + p.g.	praktijk fitten, koper-, lood- en zinkbewerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 6, 7 en 22 5 en 6 5, 11 t/m 13	

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
104	N I + p.g.	natuurkunde en mechanica wiskunde	3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23 4, 5, 8, 11, 14 en 17	
105	N IIa + p.g.	tekenen en technisch schetsen	5 en 6	
106	N IIb + p.g.	tekenen, lettertekenen en decoratief tekenen	4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23	
107	N III + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technische vakken aan de afdelingen timmeren, metselen en bouwkunde	5 en 6	
108	N IIIa + p.g.	bouwkunde, kennis van bouwstoffen, bouwkundig tekenen, beschrijvende meetkunde en perspectief	5, 6, 7 en 22	
109	N IV + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde	5 en 6	
110	N IVw + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken (met inbegrip van de elektrische inrichting) aan de afdeling autoherstellen	5 en 6	
111	N IVz + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken voor het gas- en waterfitten en het sanitairinstallatievak	5 en 6	
112	N V + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de afdeling elektrotechniek	5 en 6	
113	N VI + p.g.	binnenvaartkunde	5	
114	N VII + p.g.	zorg voor de woning, voor de kleding en gezondheidszorg	1 t/m 25	voor 10 en 22: met uitzondering van de vaktheorie
115	N VIII + p.g.	zorg voor de voeding	1 t/m 25	idem
116	N X + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken in het meubelvak	5 en 6	
117	N XI + p.g.	tekenen, modetekenen en -ontwerpen, kleurenleer, kunst- en cultuurgeschiedenis	2 t/m 6, 8 t/m 21, 23 en 24	voor 21: mits tevens in het bezit van een der bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 201, 202 en 203
118	N XII + p.g.	zorg voor de woning, voor de voeding en voor de kleding - m.u.v. de vervaardiging -, gezondheidszorg, huishoudelijk inzicht, handvaardigheid (huishoudkunde)	1 t/m 25	voor 10 en 22: met uitzondering van de vaktheorie

1064

1967

119	N VII + aanvullingsgetuigschrift + p.g.	idem	1 t/m 25	voor 10 en 22: met uitzondering van de vaktheorie en de zorg voor de voeding
120	N VIII + aanvullingsgetuigschrift + p.g.	idem	1 t/m 25	voor 10 en 22: met uitzondering van de vaktheorie en de zorg voor de woning en de kleding
121	N XIII + p.g.	scheepswerktuigkunde, toegepaste mechanica, projectieer en werktuigbouwkundig tekenen natuurkunde en mechanica	5, 6, 7 en 22 5 en 6	voor 7: alleen hogere zeevaartscholen
122	N XV + p.g.	zeemanschap, kaartpassen, scheepsbouwkunde, rechts- en wetskennis, meteorologie, oceanografie, theoretische en praktische radarnavigatie natuurkunde en mechanica	5, 6, 7 en 22 5 en 6	voor 7: alleen hogere zeevaartscholen
123	N XVI + p.g.	zeevaartkunde en luchtnavigatie, kaartpassen, instrumenten voor de navigatie, sterrenkunde, meteorologie, oceanografie, theoretische radarnavigatie natuurkunde en mechanica wiskunde	5, 6, 7 en 22 5 en 6 1 t/m 25	voor 7: alleen hogere zeevaartscholen
124	N XVIa + p.g.	radiotechniek, radiovoorschriften en elektriciteitsleer natuurkunde en mechanica wiskunde	5, 6 en 7 5 en 6 1 t/m 25	voor 7: alleen hogere zeevaartscholen
125	N XVII	gezondheidszorg, huishoudeconomie en zorg voor de woning en voor de textiel	1 t/m 25	
126	N XVIII	gezondheidszorg, huishoudeconomie en zorg voor de voeding	1 t/m 25	
127	N XIX + p.g.	landbouwhuishouden (zorg voor de woning, voor de voeding en voor de kleding -m.u.v. de vervaardiging-, gezondheidszorg, huishoudelijk inzicht), handvaardigheid (huishoudkunde)	1 t/m 25	voor 10 en 22: met uitzondering van de vaktheorie
128	N XX + p.g.	kinderverzorging en -opvoeding handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 25 2 t/m 4, 8, 9, 10, 17, 22, 23 en 24	voor 22: alleen leraressenopleiding
129	N XXI + p.g.	praktijk van de land- en tuinbouw vaktheorie natuurkunde, scheikunde, biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8, 9, 22 en 23 8, 9 en 23 3, 4, 8, 9, 14, 17 en 23	voor 22: alleen N-akten
130	N XXII + p.g.	praktijk banketbakken, vaktheorie, grondstoffenkennis, versieringsleer en modelleren	5, 6 en 22	
131	N XXIII + p.g.	praktijk brood-banketbakken, vaktheorie, grondstoffenkennis en gereedschapsleer	5, 6 en 22	

1967

1065

Stb. 386

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
132	akte van bekwaamheid als onderwijzer, bedoeld in artikel 77 onder a van de wet van 17 augustus 1878, Stb. 127	Nederlands	3, 4, 8 en 17	voor 8 en 17: uitsluitend voor die scholen, die op 31 juli 1968 als scholen voor v.g.l.o. werden bekostigd, en uitsluitend indien de bezitter van deze akte op die datum bij het v.g.l.o. werkzaam was, alsmede voor die scholen, die in de periode van 1 september 1965 tot 1 augustus 1968 voor het eerst door het Rijk werden bekostigd als huishoudschool of als onderdelen van een scholengemeenschap huishoudonderwijs-l.e.a.o., voorzover althans deze huishoudscholen of scholengemeenschappen uit dan wel mede uit een omzetting van een v.g.l.o. school zijn ontstaan, mits de bezitter van deze akte ten tijde van de omzetting aan een van deze scholen dan wel op 31 juli 1968 bij het v.g.l.o. werkzaam was
		geschiedenis en staatsinrichting	3, 4, 8 en 17	idem
		aardrijkskunde	3, 4, 8 en 17	idem
		rekenen	4, 8 en 17	idem
		natuur- en scheikunde	3	
		biologie	3	
		kennis der natuur	4, 8 en 17	idem
	idem met aantekening r	handvaardigheid (handenarbeid)	3, 4, 8 en 17	idem
133	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, bedoeld in artikel 77 onder b van de wet van 17 augustus 1878, Stb. 127	Nederlands	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		rekenen	4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		geschiedenis en staatsinrichting	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		aardrijkskunde	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		natuur- en scheikunde	3	
		biologie	3, 5, 6, 8, 9, 14, 17 en 23	
		kennis der natuur	4 t/m 6, 8, 9, 14, 17 en 23	
134	akte van volledig bevoegd onderwijzer, als bedoeld in artikel 41 onder b van de Kweek-schoolwet en artikel 129bis onder b van de Lager-onderwijswet 1920	Nederlands	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		rekenen	4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
		geschiedenis en staatsinrichting	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	indien de bezitter van deze akte op 31 juli 1968 niet aan een school voor v.g.l.o., u.l.o. of l.n.o. was verbonden, is tevens het bezit vereist van een bewijs, dat hij een nader door Onze minister aan te wijzen applicatiecursus heeft gevolgd
		aardrijkskunde	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	idem
		natuur- en scheikunde	3	idem
		biologie	3, 5, 6, 8, 9, 14, 17 en 23	idem
		kennis der natuur	4 t/m 6, 8, 9, 14, 17 en 23	idem
135	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in het tekenen (akte i)	tekenen	3, 4, 8 en 17	voor 8 en 17: zie opm. bij nr. 132
136	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de lichamelijke oefening (akte j)	lichamelijke oefening	3, 4, 5, 8, 11, 14 en 17	
137	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Franse taal (akte l)	Frans	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
138	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Duitse taal (akte m)	Duits	idem	
139	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Engelse taal (akte n)	Engels	idem	
140	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de wiskunde (akte o)	wiskunde	idem	
141	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handelskennis (akte p)	handelskennis	idem	
142	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid (akte r)	handvaardigheid (handenarbeid)	3, 4, 8 en 17	voor 8 en 17: zie opm. bij nr. 132
143	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde (akte s)	landbouwkunde vakttheorie landbouw scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8 en 9 11 3, 4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
144	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de tuinbouwkunde (akte t)	tuinbouwkunde vakttheorie tuinbouw scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8 en 9 11 3, 4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
145	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de vrouwelijke handwerken (akte u)	handvaardigheid (handwerken)	3, 4, 8, 17 en 20	voor 8 en 17: zie opm. bij nr. 132
146	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de huishoudkunde (akte v)	handvaardigheid (huishoudkunde)	3, 4, 8 en 17	voor 8 en 17: zie opm. bij nr. 132
147	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Friese taal (akte w)	Fries	3 t/m 6, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
148	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Spaanse taal (akte x)	Spaans	idem	
149	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in het Esperanto (akte ij)	Esperanto	idem	
150	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de gymnastiek (akte S)	lichamelijke oefening	3 t/m 5, 8, 11, 14 en 17	
151	in Nederlandsch-Indië behaalde diploma civiel-ingenieur van de technische hogeschool te Bandoeng	als civiel-ingenieur (zie nummer 27)		
152	aan de Ecole Polytechnique Fédérale te Zürich behaalde diploma als ingenieur	als Nederlands ingenieur van dezelfde vakrichting (zie nummers 26 t/m 37)		
153	aan de Technische Hochschule te Aken behaalde diploma van Diplom-Ingenieur	idem		indien behaald voor 1940 of na 1-1-1950
154	in Nederlandsch-Indië behaalde akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Engelse taal, als bedoeld in de ordonnantie van 19-7-1922 (SNI nr. 502)	als m.o.-A Engels (zie nummer 71)		
155	idem akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde (K I), als bedoeld in de ordonnantie van 10-1-1924 (SNI nr. 12)	als K I wiskunde (zie nummer 74)		

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
156	idem akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden (K XII), als bedoeld in de ordonnantie van 16-4-1932 (SNI nr. 170)	als K XII boekhouden (zie nummer 59)		
157	idem akte van bekwaamheid, bevoegdheid verleende tot het geven van huis- en school-onderwijs in stenografie en typen, waarvoor het examenprogramma is vastgesteld bij besluit van de Directeur van Onderwijs en Eeredienst van 3-4-1939, nr. 9544 B	stenografie en machineschrijven	1 t/m 25	
158	idem diploma voor leraar in de stenografie, ondertekend door de gedelegeerde, aangewezen door de Directeur van Onderwijs en Eeredienst voor het houden van toezicht op de examens ter verkrijging van het diploma	stenografie	1 t/m 25	
159	idem diploma voor leraar in het machineschrijven, ondertekend door de gedelegeerde, aangewezen door de Directeur van Onderwijs en Eeredienst voor het houden van toezicht op de examens ter verkrijging van het diploma	machineschrijven	1 t/m 25	
160	idem akte van bekwaamheid voor vakonderwijzer aan inrichtingen van technisch en ambachtsonderwijs in: a. wis-, natuur- en werktuigkunde b. bouwkunde c. bankwerken d. elektrotechnische montage en instrumentmaken e. timmeren f. vuur-, plaat- en machinebankwerken	natuurkunde en mechanica beginselen van de bouwkunde, het bouwkundig tekenen en de bijbehorende materialenkennis praktijk metaalbewerking, toegepast in de werktuigbouw, zowel uit de hand als mechanisch materialen- en gereedschapskennis instrumentmaken en praktijk van de elektrotechniek materialen- en gereedschapskennis praktijk timmeren materialen- en gereedschapskennis praktijk vuur-, plaat- en grofbankwerken en metaalbewerking, toegepast in de werktuigbouw, zowel uit de hand als mechanisch materialen- en gereedschapskennis	3 t/m 6 5 en 6 5, 6, 7, 11 t/m 13 en 22 5 en 6 5, 6, 7, 11 t/m 13 en 22 5 en 6 5, 6, 7, 11 t/m 13 en 22 5 en 6 5, 6, 7, 11 t/m 13 en 22 5 en 6	
161	idem nijverheidsonderwijsakte A (huishoudelijke vakken)	als akte N XII (zie nummer 118)		
162	idem nijverheidsonderwijsakte B (naaldvakken)	als akte N a (zie nummer 81)		
163	idem nijverheidsonderwijsakte C (kostuumnaaien)	als akte N a (zie nummer 81)		
164	Indonesische akte timmeren	als Ned.-Indische akte timmeren (zie nummer 160 onder e)		indien behaald in 1950 of 1951

165	Indonesische akte bankwerken	als Ned.-Indische akte bankwerken (zie nummer 160 onder c)		idem
166	Indonesische akte smeden en lassen	praktijk vuur-, plaat- en grofbankwerken materialen- en gereedschapskennis	5, 6, 7, 11 t/m 13 en 22 5 en 6	idem
167	Indonesische nijverheidsonderwijsakte A (huishoudelijke vakken)	als akte N XII (zie nummer 118)		idem
168	akte van bekwaamheid als Europees onderwijzer, tot en met het jaar 1950 behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië	als akte van bekwaamheid als onderwijzer, bedoeld in artikel 77 onder a van de wet van 1878 (zie nummer 132)		
169	akte van bekwaamheid van de derde en van de tweede rang en de tot en met het jaar 1961 in Suriname behaalde akte als onderwijzer	idem		
170	akte van bekwaamheid als onderwijzer, voor 1964 behaald in de Nederlandse Antillen	idem		
171	akte van bekwaamheid als Europees hoofdonderwijzer, tot en met het jaar 1950 behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië	als akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, bedoeld in artikel 77 onder b van de wet van 1878 (zie nummer 133)		
172	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer en akte van bekwaamheid als onderwijzer van de eerste rang, tot en met het jaar 1961 behaald in Suriname	idem		
173	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, voor 1964 behaald in de Nederlandse Antillen	idem		
174	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of als volledig bevoegd onderwijzer, sedert 1962 behaald in Suriname	als akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer, bedoeld in artikel 41 onder b van de Kweekschoolwet (zie nummer 134)		
175	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, sedert 1964 behaald in de Nederlandse Antillen	idem		
176	akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Franse taal, de Duitse taal, de Engelse taal, de wiskunde, de handelskennis, de handenarbeid, de landbouwkunde, de tuinbouwkunde en de Spaanse taal, behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië, in Suriname of in de Nederlandse Antillen	als akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in resp. de Franse taal, de Duitse taal, de Engelse taal, de wiskunde, de handelskennis, de handenarbeid, de landbouwkunde, de tuinbouwkunde en de Spaanse taal (zie nummers 137 t/m 144 en 148)		indien de bezitter tevens een onderwijzersakte heeft
177	akte natuurkunde i.o., behaald in Suriname	natuurkunde en scheikunde kennis der natuur	3, 9 en 11 4, 5, 8, 11, 14, 17 en 23	idem idem
178	akte biologie i.o., behaald in Suriname	biologie	3, 5, 6, 8, 14, 17 en 23	idem
179	akte handtekenen i.o., tot en met het jaar 1950 behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië	als akte tekenen i.o. (zie nummer 135)		
180	akte tekenen i.o., behaald in Suriname	idem		
181	akte handtekenen i.o., behaald in de Nederlandse Antillen	idem		

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
182	met de akte gymnastiek (S) gelijkgestelde akten, behaald in Nederlands-Indië, in Suriname of in de Nederlandse Antillen	als akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de gymnastiek (zie nummer 150)		idem
183	akte lichamelijke oefening, na 1955 behaald in Suriname of in de Nederlandse Antillen	als akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de lichamelijke oefening (zie nummer 136)		idem
184	akte huishoudkunde l.o., behaald in Suriname	als akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de huishoudkunde (zie nummer 146)		
185	diploma of bewijs, behaald op grond van het met gunstig gevolg afgelegd examen voor: a. derde stuurman voor de grote handelsvaart + p.g. b. tweede stuurman voor de grote handelsvaart + p.g. c. eerste stuurman voor de grote handelsvaart + p.g. d. het diploma B als scheepswerktuigkundige + p.g. e. het diploma C als scheepswerktuigkundige + p.g.	praktische oefeningen op nautisch gebied zeevaartkunde en zeemanschap wiskunde machinedrijven en montage calorische werktuigen, werktuigbouwkundig tekenen, technisch schetsen, scheepswerktuigkunde machinedrijven en montage	5, 6 en 7 5 en 6 5 5 en 6 5 en 6 5, 6 en 7	p.g. vereist voor degene, die na 31 juli 1968 aan een school wordt verbonden indien hij ten minste twee dienstjaren in die rang heeft
186	certificaat als scheeps-radiotelegrafist eerste klasse, afgegeven door of namens de directeur-generaal van de P.T.T., + p.g.	radioseinen en opnemen op het gehoor, radiovoorschriften	5, 6 en 7	indien hij ten minste vijf jaren als scheepsradio-officier is werkzaam geweest na het behalen van het certificaat eerste klas; p.g. vereist voor degene, die na 31 juli 1968 aan een school wordt verbonden
187	diploma van landmeter, behaald aan de voormalige van rijkswege gegeven landmeterscursus te Wageningen, en dat van civiel-landmeter, behaald aan de technische hogeschool te Delft ingevolge het Koninklijk besluit van 2-8-1935, Stb. 492	landmeten en waterpassen	5, 6, 7, 11, 12 en 13	indien hij ten minste drie jaren als zodanig is werkzaam geweest na het behalen van het diploma
188	diploma adjunct-ijker, behaald aan de technische hogeschool te Delft, + p.g.	wiskunde, natuurkunde en mechanica	2 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 20	idem
189	diploma ijker, behaald aan de technische hogeschool te Bandoeng in Nederlands-Indië, + p.g.	idem	idem	idem
190	staatsdiploma voor leraar in de stenografie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 4-8-1955, Stb. 366 idem, voorzien van de aantekening voor stenografie in Frans, Duits, Engels enz.	stenografie in Nederlands stenografie in die vreemde taal	1 t/m 25 1 t/m 25	
191	staatsdiploma voor leraar in het machineschrijven, ingesteld bij Koninklijk besluit van 5-5-1958, Stb. 229	machineschrijven	1 t/m 25	
192	staatspraktijkdiploma voor bedrijfsadministratie + p.g.	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 17 en 23	

1070

1967

193	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal, uitgereikt voor het jaar 1955 door de Stichting „De Fryske Akademy”	Fries	1 t/m 25	
194	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal, uitgereikt voor het jaar 1955 door de Stichting „De Fryske Akademy”	Fries	1 t/m 18 en 20 t/m 25	voor 1 en 21: zie opmerking bij nr. 69
195	diploma voor de volledige akte Fries l.o., uitgereikt voor 1 januari 1957 door de Algemene Fryske Underrjocht Kommisje	als akte Friese taal l.o. (zie nummer 147)		
196	diploma van met goed gevolg afgelegd kerkelijk examen in de Hebreeuwse taal, indien dit diploma het recht geeft om hetzij als bedienaar van de godsdienst, hetzij als godsdienstleraar op te treden	Hebreeuws	1 t/m 25	
197	diploma B (instruakapablo), onder rijkstoezicht voor 1 januari 1968 uitgereikt door de Algemene Nederlandse Esperanto Examencommissie	als akte Esperanto l.o. (zie nummer 149)		
198	diploma S (supera diploma), onder rijkstoezicht voor 1 januari 1968 uitgereikt door de Algemene Nederlandse Esperanto Examencommissie	idem		
199	middelbare akte pedagogiek A, uitgereikt door de Vereniging tot bevordering van de studie der Pedagogiek of de Stichting „Raad van Toezicht, Bijstand en Advies voor de studie der Pedagogiek”	opvoedkunde en algemene didactiek, psychologie	8, 9, 10 en 20 t/m 25	voor 20: indien tevens in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdleidster voor 21: zie opm. bij nr. 69
200	middelbare akte pedagogiek B, uitgereikt door de Vereniging tot bevordering van de studie der Pedagogiek of de Stichting „Raad van Toezicht, Bijstand en Advies voor de studie der Pedagogiek”	opvoedkunde en algemene didactiek, psychologie	1 t/m 25	
201	diploma voortgezette studie handenarbeid van de Vereniging voor Handenarbeid	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 24	
202	diploma voortgezette studie handenarbeid van de R.K. Vereniging voor „Handenarbeid”	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 24	
203	diploma voortgezette studie handenarbeid van de Vereniging tot bevordering van het Voorbereidend Vakonderwijs en van het Onderwijs in Handenarbeid in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 24	
204	diploma logopedist, uitgereikt door de Vereniging voor Logopaedie en Phoniatrie (spraak- en stemverbetering)	spraakverbetering	1 t/m 25	
205	diploma, uitgereikt door de Vereniging van Spraakleraren	spraakverbetering	20 en 21	
206	diploma's A en B doofstommenonderwijs, uitgereikt voor 1 januari 1955 door de inrichtingen voor doofstommenonderwijs	spraakverbetering	20 en 21	

1967

1071

Stb. 386

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
207	getuigschrift of diploma van de volgende afdelingen van uit 's Rijks kas bekostigde scholen: a. hogere technische school, afdeling bouwkunde, + p.g. b. hogere technische school, afdeling werktuigbouwkunde, + p.g. c. hogere technische school, afdeling mechanische bedrijfstechniek of mechanische technologie, + p.g. d. hogere technische school, afdeling weg- en waterbouwkunde, + p.g. e. hogere technische school, afdeling aannemers, + p.g. f. hogere technische school, afdeling elektrotechniek of elektrotechnische bedrijfstechniek, + p.g. g. hogere technische school, afdeling scheepsbouwkunde, + p.g. h. hogere technische school, afdeling vliegtuigbouwkunde, + p.g. i. hogere technische school, afdeling fysische techniek of chemie, + p.g. j. hogere technische school, afdeling chemische techniek, + p.g. k. werkmeestersopleiding te Heerlen, afdeling werktuigbouwkunde, + p.g. l. werkmeestersopleiding te Heerlen, afdeling elektrotechniek, + p.g. m. hogere technische school voor de autotechniek te Apeldoorn + p.g. n. hogere technische school, afdeling textiel-werktuigkunde, + p.g. o. hogere textielschool te Enschede, afdeling spinnen en weven, breien en tricotage of verven en bleken en drukken, + p.g. p. hogere textielschool te Tilburg, afdeling spinnen en weven of appreteren en verven, behaald na 1950, + p.g. q. middelbaar technische school te Dordrecht, afdeling suikerindustrie, + p.g. r. middelbare vakschool voor de leder- en schoenindustrie te Waalwijk, afdeling machinale schoenfabricage, behaald na 1949, + p.g. s. middelbaar technische school Surabaia, afdeling werktuigbouwkunde	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technische vakken aan de afdelingen timmeren, metselen en bouwkunde idem aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde idem aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde idem aan de afdelingen timmeren, metselen en weg- en waterbouwkunde idem aan de afdelingen timmeren, metselen en weg- en waterbouwkunde idem aan de afdeling elektrotechniek idem aan de afdelingen metaalbewerken, scheepsbouw en scheepsbouwkunde idem aan de afdeling vliegtuigbouw natuurkunde en scheikunde natuurkunde, scheikunde en chemische technologie vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technische vakken aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde idem aan de afdeling elektrotechniek idem aan de afdeling autoherstellen idem aan de afdeling textiel theoretisch-technische vakken voor de desbetreffende afdeling theoretisch-technische vakken voor de desbetreffende afdeling natuurkunde, scheikunde en chemische technologie praktijk machinaal vervaardigen van schoeisel, materialen- en gereedschapskennis, kennis van werktuigen en machines en vaktheorie idem als h.t.s., afdeling werktuigbouwkunde	5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 5 en 6 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23 5 en 6 5 en 6	indien hij na het behalen van het getuigschrift of het diploma ten minste drie jaren in de praktijk is werkzaam geweest in de vakrichting van het getuigschrift of het diploma, e.e.a. ten genoegen van Onze minister of, indien het de bezitter van een getuigschrift of een diploma van een avond-h.t.s. of van de werkmeestersopleiding betreft, na zijn 17e jaar vier jaren in de praktijk werkzaam is geweest idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem idem
208	bewijs van te zijn geslaagd voor het aanvullend examen wiskunde voor bezitters van de akte N I (met bevoegdheid voor natuurkunde en mechanica), afgenomen vanwege Ned. Genootschap tot Opleiding van Leerkrachten voor het Nijverheidsonderwijs	wiskunde	4, 5, 8, 11, 14 en 17	
209	diploma C II schoolmuziek, uitgereikt door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	muziek	1 t/m 25	voor 25: met uitzondering van de scholen voor muziekvakonderwijs
210	akte muziekonderwijs B schoolmuziek, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek of door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	muziek	1 t/m 25	idem
211	diploma C II, uitgereikt door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	solozang of instrumentale muziek voor het instrument, vermeld op het diploma	1 t/m 25	idem
212	diploma C I, uitgereikt door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	idem	1 t/m 25	idem
213	einddiploma conservatorium solospel voor de vakken harp en orgel met de aantekening onderwijsbevoegdheid B	instrumentale muziek harp of orgel	1 t/m 25	idem
214	akte muziekonderwijs A of B, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek of door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	solozang of instrumentale muziek voor het instrument, vermeld op het diploma	1 t/m 25	idem
215	diploma staatsexamen muziek B, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek	idem	1 t/m 25	idem
216	diploma orkestspel met de aantekening onderwijsbevoegdheid B, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek of door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	idem	1 t/m 25	idem
217	akte muziekonderwijs A, algemene muzikale vorming, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek of door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	muziek	3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23	
218	getuigschrift of diploma Gehrels voor het nijverheidsonderwijs of voor het landbouwonderwijs	muziek	5, 8, 9, 11, 17 en 23	
219	getuigschrift of diploma Ward voor het nijverheidsonderwijs of voor het landbouwonderwijs (eerste en tweede jaar)	muziek	5, 8, 9, 11, 17 en 23	
220	akte muziekonderwijs A voor ritmiek, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor muziek of door een van rijkswege erkende instelling voor muziekvakonderwijs	ritmiek	1 t/m 25	voor 25: met uitzondering van de scholen voor muziekvakonderwijs

I nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V opmerkingen
221	diploma pedagoog op het gebied van de danskunst, uitgereikt door een van rijkswege benoemde commissie voor de staatsexamens voor de danskunst of door een van rijkswege erkende instelling voor dansvakonderwijs	dans en ballet	1 t/m 25	voor 25: met uitzondering van de scholen voor dansvakonderwijs
222	diploma toneelschool	voordrachtskunst	1 t/m 25	voor 24 en 25: met uitzondering van de Akademie voor Expressie door Woord en Gebaar en de toneelscholen
223	getuigschrift of diploma van de Akademie voor Expressie door Woord en Gebaar	voordrachtskunst	1 t/m 25	idem
224	docentendiploma, uitgereikt door Onze minister en het Verbond voor Veilig Verkeer	verkeer	20 en 21	
225	akte m.o. landbouwkunde	landbouwtechnische vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8 t/m 13 en 22 3 t/m 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18 en 23	
226	akte van bekwaamheid tot het geven van lager landbouwonderwijs (L I)	vaktheorie landbouw wiskunde, aardrijkskunde en handels- kennis scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8, 9 en 11 11 3, 4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
227	akte van bekwaamheid tot het geven van lager tuinbouwonderwijs (L II)	vaktheorie tuinbouw wiskunde, aardrijkskunde en handels- kennis scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	8, 9 en 11 11 3, 4, 5, 8, 9, 11, 14, 17 en 23	
228	akte van bekwaamheid tot het geven van lager landbouwpraktijkonderwijs in de richting akker- en weidebouw (L III)	vakvaardigheid akker- en weidebouw praktijk landbouwwerktuigkunde	11 12	
229	akte van bekwaamheid tot het geven van lager landbouwpraktijkonderwijs in de richting veeteelt (L IV)	vakvaardigheid veeteelt praktijk veeteelt	11 12	
230	akte van bekwaamheid tot het geven van lager tuinbouw- en tuinbouwpraktijkonderwijs (L V)	vaktheorie en vakvaardigheid tuinbouw praktijk tuinbouw tuinbouw	11 12 8 en 9	voor de desbetreffende teeltrichting
231	getuigschrift van tuinbouwvakonderwijzer, verkregen op grond van het desbetreffende examen, afgenomen door een daartoe door Onze minister, belast met de zaken van het landbouwonderwijs, benoemde examencommissie	tuinbouw vaktheorie en vakvaardigheid tuinbouw	8 en 9 11	voor de desbetreffende teeltrichting
232	getuigschrift of diploma, verkregen op grond van het examen, afgelegd aan de onder het beheer van de Jacoba Hingst Stichting staande tuinbouwschool voor meisjes „Huis te Lande” te Rijswijk (Zuid-Holland), + p.g.	tuinbouw	8 en 9	
233	getuigschrift of diploma voortgezette opleiding van maatschappelijke werkers	beroepsgerichte vakken, voor zover overeenkomend met de beroepsgerichte vakken, gegeven aan de scholen voor maatschappelijk werk	23 en 24	